2025/2365

26.11.2025.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2025/2365

(2025. gada 12. novembris)

par plastmasas granulu zudumu novēršanu nolūkā samazināt piesārņotību ar mikroplastmasu

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([1]),

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ([2]),

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([3]),

tā kā:

(1) Mikroplastmasa ir visuresoša, noturīga, un tai ir pārrobežu aspekts. Tā ir kaitīga videi un potenciāli kaitīga cilvēka veselībai. Kaitējums, ko mikroplastmasa rada videi un potenciāli cilvēka veselībai, var vēl vairāk palielināties, ja ražošanas un pārveidošanas laikā ir pievienotas kaitīgas ķīmiskās piedevas un citas vielas, kas rada bažas. Mikroplastmasa viegli izkliedējas pa gaisu, sauszemes virszemes ūdeņiem un okeāna straumēm, un tās mobilitāte ir problēmu pastiprinošs faktors. Tā ir sastopama augsnē, tostarp lauksaimniecības zemēs, ezeros, upēs, estuāros, pludmalēs, lagūnās, jūrās, okeānos un reiz neskartos attālos reģionos. Tās klātbūtne augsnē ietekmē augsnes īpašības un izraisa augsnes izmaiņas, kas negatīvi ietekmē dažu augu augšanu. Mikroplastmasas ietekme uz jūras vidi ir plaši dokumentēta. Kad mikroplastmasa ir nonākusi jūras vidē, to ir gandrīz neiespējami savākt, un ir zināms, ka to norij dažādi organismi un dzīvnieki un ka tā kaitē biodaudzveidībai un ekosistēmām. Ir izmērīts, ka plastmasas granulas ūdensvidē var palikt desmitiem gadu, un, ja plastmasas granulas norij jūras savvaļas dzīvnieki, jo īpaši jūras putni un jūras bruņurupuči, tā var nodarīt fizisku kaitējumu vai izraisīt nāvi. Mikroplastmasa arī veicina klimata pārmaiņas gan kā siltumnīcefekta gāzu emisiju, gan kā ekosistēmu noslodzes papildu avots. Neatņemama problēmas daļa ir mikroplastmasas spēja būt adsorbētu toksikantu vai patogēnisku mikroorganismu nesējai. Uz cilvēkiem mikroplastmasa kaitīgi iedarbojas caur gaisu un pārtiku. Pieaugošā izpratne par mikroplastmasas klātbūtni pārtikas apritē var mazināt patērētāju uzticēšanos, un tai var būt ekonomiskas sekas. Skartajās teritorijās varētu būt negatīva ekonomiskā ietekme uz tādām darbībām kā komerciālā zveja un lauksaimniecība, kā arī atpūta un tūrisms.

(2) Komisijas Galveno zinātnisko padomdevēju grupa savā 2019. gada 30. aprīļa atzinumā "Mikroplastmasas piesārņojuma radītie draudi videi un veselībai" pauda viedokli, ka "ir nopietns pamats bažām un piesardzības pasākumiem".

(3) Plastmasas granulas ir jebkāds primāras vai sekundāras, vai abu, izcelsmes, polimēru saturošs veidmateriāls neatkarīgi no tā, vai tas ir iegūts no biomasas vai paredzēts bionoārdīšanai laika gaitā. Plastmasas granulas galvenokārt ir paredzētas izmantošanai plastmasas izstrādājumu ražošanā, izmantojot veidnēšanu, kas ietver veidnēšanu *stricto sensu*, ekstrūziju, putu veidošanu, plēves veidošanu, kompresiju vai iesmidzināšanu. Alternatīvi plastmasas granulas var izmantot neplastmasas izstrādājumu ražošanas darbībās, ja šādas granulas ir ķīmiski iekapsulētas matricā, piemēram, vieglajā betonā, vai ko izstrādājums, piemēram, asfalts, satur fiziski. Plastmasas granulas var saturēt ķīmiskas piedevas, un tās var būt dažādas formas vai veida, piemēram, pirmsražošanas plastmasas granulas, granulas, plēksnes, sveķi, cilindri, lodītes, pulveri, mikropulveri, mikrolodītes un aglomerāti. To izmērs parasti ir no 2 līdz 5 milimetriem diametrā, lai gan neliela daļa plastmasas granulu ir mazāka vai lielāka.

([1]) OV C, C/2024/2487, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2487/oj
([2]) OV C, C/2024/3675, 26.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3675/oj.
([3]) Eiropas Parlamenta 2024. gada 23. aprīļa nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2025. gada 22. septembra nostāja pirmajā lasījumā (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta). Eiropas Parlamenta 2025. gada 23. oktobra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

(4) Plastmasas granulu putekļi ir rūpnieciskie atlikumi, kas rodas, veicot darbības ar plastmasas granulām, tās sasmalcinot vai pārstrādājot, un ko neizmanto plastmasas izstrādājumu ražošanā, un tāpēc tie neietilpst šajā regulā noteiktajā plastmasas granulu definīcijā. Šādu putekļu rašanos ir grūti novērst, bet to var samazināt līdz minimumam. Šādu putekļu ekstrahēšana būtu jāveic ar filtriem vai savācējierīcēm kā darba drošības un veselības aizsardzības pasākums.

(5) Plastmasas granulu zudumi ir Savienībā trešais lielākais vidē netīši nonākušās mikroplastmasas avots, un to cēlonis ir slikta manipulāciju prakse visos plastmasas granulu piegādes ķēdes posmos, kas ietver ražošanu, tostarp reciklēšanu, pamatkoncentrātu sagatavošanu, kompaundēšanu, pārveidošanu, pārstrādi, izplatīšanu, pārvadāšanu, tostarp pa jūru, un citas loģistikas operācijas, glabāšanu, iepakošanu un plastmasas granulu konteineru un cisternu tīrīšanu. Tāpēc, lai nodrošinātu, ka visi ekonomikas dalībnieki, kas iesaistīti darbībās ar plastmasas granulām, ir apņēmušies novērst zudumus, ir jāizmanto piegādes ķēdes pieeja. Kopš 2015. gada Eiropas plastmasas rūpniecība brīvprātīgas apņemšanās formā ir pakāpeniski pieņēmusi starptautisko *Operation Clean Sweep*® (*OCS*) programmu. Saskaņā ar minēto programmu katrs uzņēmums, kas ražo plastmasas granulas vai veic darbības ar tām, atzīst, ka ir svarīgi, lai nebūtu plastmasas granulu zudumu, un apņemas īstenot paraugpraksi. Lai gan *OCS* parakstītāji šādu praksi pārsvarā labi izprot, tā netiek visaptveroši īstenota. *OCS* programmas izmantošanas līmenis plastmasas rūpniecībā joprojām ir zems.

(6) Bažas par piesārņojuma ar mikroplastmasu ietekmi uz vidi un uz cilvēka veselību ir radušās lielākajā daļā pasaules. Dažas dalībvalstis ir jau pieņēmušas vai ierosinājušas īpašus pasākumus. Tomēr valstu noteikto ierobežojumu dažādība potenciāli varētu apgrūtināt iekšējā tirgus darbību.

(7) Saistībā ar solījumu novērst piesārņojumu ar plastmasu Komisija savā 2018. gada 16. janvāra paziņojumā "Eiropas stratēģija attiecībā uz plastmasu aprites ekonomikā" atzina mikroplastmasas radītos riskus un aicināja pieņemt inovatīvus risinājumus, kas vērsti uz dažādiem mikroplastmasas avotiem. Komisija minēto apņemšanos atjaunoja savos paziņojumos – 2019. gada 11. decembra paziņojumā par Eiropas zaļo kursu, 2020. gada 11. marta paziņojumā par jauno Aprites ekonomikas rīcības plānu un 2021. gada 12. maija paziņojumā par Nulles piesārņojuma rīcības plānu. Nulles piesārņojuma rīcības plānā viens no 2030. gada mērķrādītājiem paredz vidē nonākušās mikroplastmasas daudzumu samazināt par 30 %.

(8) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 ([4]) pievēršas piesārņojumam ar mikroplastmasu, nosakot ierobežojumu tirgū laist mikroplastmasu, kas izstrādājumiem pievienota ar nolūku, jo ievērojamu piesārņojumu ar mikroplastmasu rada vai nu sintētisko polimēru mikrodaļiņu izmantojums atsevišķi vai ja tās izstrādājumam tiek pievienotas ar nolūku, un šāds piesārņojums rada nepieņemamu risku videi.

(9) 2021. gada jūnijā Konvencijas par jūras vides aizsardzību Atlantijas okeāna Ziemeļaustrumu daļā (*OSPAR* konvencija) līgumslēdzējas puses pieņēma *OSPAR* Ieteikumu 2021/06 par to, kā samazināt plastmasas granulu zudumus jūras vidē ("*OSPAR* Ieteikums 2021/06"), ar mērķi samazināt jūras piegružojumu, veicinot rezultatīvas un konsekventas granulu zudumu novēršanas standartu un sertifikācijas shēmu savlaicīgu izstrādi un īstenošanu visā plastmasas piegādes ķēdē. Pasākumus, ar kuriem līdz minimumam samazina risku, kas saistīts ar plastmasas granulu pārvadāšanu pa jūru, izskata Starptautiskā Jūrniecības organizācija (SJO), kas nāca klajā ar nesaistošo apkārtrakstu *MEPC.1/Circ 909* par ieteikumiem attiecībā uz plastmasas granulu pārvadāšanu konteineros pa jūru ("*MEPC.1/Circ 909*"). Šajā sakarā Savienībai un tās dalībvalstīm cieši jāseko visām turpmākajām norisēm SJO un jāuzņemas vadoša loma augsta vides aizsardzības līmeņa nodrošināšanā šajā jautājumā, piemēram, nosakot augstus aizsardzības standartus.

(10) Savienības paziņojumā, kas sniegts Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Vides programmai, gatavojoties Starpvaldību sarunu komitejas otrajai sesijai par starptautisku juridiski saistošu instrumentu attiecībā uz piesārņotību ar plastmasu (*INC-2*), Savienība un tās dalībvalstis uzsvēra, ka gaidāmajā instrumentā ir jāiekļauj pasākumi, kas samazinātu mikroplastmasas netīšu nonākšanu vidē.

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

(11) Lai gan ir Savienības tiesību akti par atkritumu rašanās novēršanu, piesārņojumu, jūras piegružojumu un ķimikālijām, nav īpašu Savienības noteikumu, kas visā piegādes ķēdē novērstu plastmasas granulu zudumus, kuri rada piesārņojumu ar mikroplastmasu. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK ([5]) nosaka atkritumu apsaimniekošanas pamatprincipus un dalībvalstīm uzliek vispārīgus pienākumus veikt atkritumu rašanās novēršanas pasākumus. Minētie vispārīgie pienākumi būtu jāpapildina, pievēršoties konkrētiem aspektiem un prasībām veikt darbības ar plastmasas granulām uzmanīgi, lai izvairītos no tā, ka tās kļūst par atkritumiem.

(12) Lai gan polimērisku materiālu ražošana rūpnieciskā mērogā ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/75/ES ([6]) darbības jomā, minētā direktīva neattiecas uz citām darbībām, piemēram, plastmasas granulu pārveidošanu, pārvadāšanu vai uzglabāšanu, ko parasti veic mazie un vidējie uzņēmumi. Turklāt 2007. gada augusta atsauces dokumentā par polimēru ražošanas labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, kas izveidots, ievērojot Padomes Direktīvu 96/61/EK ([7]), konkrētais granulu zudumu jautājums nav risināts.

(13) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK ([8]) pievēršas mikroizmēra piegružojuma, tostarp mikroplastmasas, ietekmes uz piekrastes un jūras vidi monitoringam un novērtēšanai. Ir atjaunināti pirmie norādījumi par jūras piegružojuma monitoringu ar mērķi saskaņot metodikas, tostarp attiecībā uz plastmasas granulu klātbūtnes un izplatības gar piekrasti monitoringu. Tomēr Direktīvā 2008/56/EK nav iekļautas konkrētas prasības attiecībā uz plastmasas granulu zudumu novēršanu vai samazināšanu avotā.

(14) Komisijas Regula (ES) 2023/2055 ([9]), ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikumu, izmantošanai rūpnieciskos objektos paredzētu sintētisko polimēru mikrodaļiņu, t. i., plastmasas granulu, zudumu nonākšanu vidē uzskata par novēršamu un ievieš prasību ik gadu ziņot par aplēsto mikroplastmasas daudzumu, kas nonāk vidē. Lai gan trūkst zudumu aplēšanas metodikas, minētās prasības mērķis ir sniegt vairāk informācijas par plastmasas granulu zudumiem un uzlabot informācijas kvalitāti, kas savākta, lai novērtētu turpmākos ar šo mikroplastmasu saistītos riskus.

(15) Lai nodrošinātu, ka darbības ar plastmasas granulām visos plastmasas granulu piegādes ķēdes posmos notiek droši un atbildīgi tā, lai novērstu to zudumus vidē, un lai panāktu, ka plastmasas granulu zudumi ir nulles līmenī, ir jānosaka prasības, kas piemērojamas darbībām ar plastmasas granulām visā piegādes ķēdē, proti, ražošanā, tostarp izlaidē no reciklēšanas, pamatkoncentrātu sagatavošanā, kompaundēšanā, pārveidošanā, pārstrādē, izplatīšanā, pārvadāšanā, glabāšanā, iepakošanā un cisternu un konteineru tīrīšanā tīrīšanas stacijās. Šī regula būtu jāpiemēro visiem subjektiem, kas veic darbības ar plastmasas granulām visā piegādes ķēdē, neatkarīgi no to galapatēriņa.

(16) Prasībās attiecībām uz darbībām ar plastmasas granulām būtu jāņem vērā starptautiskā līmenī ieteiktās paraugprakses attiecībā šādām darbībām, kā arī prasības, kuras attiecībā uz darbībām ar plastmasas granulām jau noteikusi nozare Savienībā. Šajā sakarā ir svarīgi, lai Savienība un tās dalībvalstis *MEPC. 1/Circ 909* ieteikumus starptautiskā līmenī turpinātu padarīt par obligātiem. Turklāt Savienība var veicināt diskusijas starptautiskā līmenī par pārvadātāju pienākumu informēt kompetentās iestādes, ja plastmasas granulu pārvadāšana tiek veikta citā valstī, nevis tajā, kurā tie ir iedibināti.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām un lopkopības emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

([7]) Padomes Direktīva 96/61/EK (1996. gada 24. septembris) par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (OV L 257, 10.10.1996., 26. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1996/61/oj).

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([9]) Komisijas Regula (ES) 2023/2055 (2023. gada 25. septembris), ar ko attiecībā uz sintētisko polimēru mikrodaļiņām groza XVII pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1907/2006, kura attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) (OV L 238, 27.9.2023., 67. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2055/oj).

(17) Ņemot vērā plastmasas granulu kaitīgo raksturu, kad zudumi nonāk vidē, un ņemot vērā šajā regulā noteikto ekonomikas operatoru un pārvadātāju vispārējo pienākumu izvairīties no plastmasas granulu zudumiem, ir lietderīgi noteikt konkrētas informācijas prasības piktogrammas un brīdinājuma paziņojuma veidā. Lai samazinātu slogu ekonomikas operatoriem un pārvadātājiem, vajadzētu būt iespējai īstenot šādas prasības, ņemot vērā jau esošos pienākumus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikumu. Minētā pielikuma 78. ieraksta 7. un 10. punktā ir noteiktas informācijas prasības sintētisko polimēru mikrodaļiņu piegādātājiem. Šajā regulā ar sintētisko polimēru mikrodaļiņu piegādātājiem būtu jāsaprot jebkurš ražotājs, importētājs, pakārtots lietotājs vai izplatītājs, kas laiž tirgū plastmasas granulas, kuras ir sintētisko polimēru mikrodaļiņas. Tiem būtu jāsniedz attiecīga informācija uz etiķetes, iepakojuma, lietošanas pamācības vai drošības datu lapā. Tiem būtu jāspēj sniegt minēto attiecīgo informāciju, kad tie sniedz informāciju, kā noteikts XVII pielikuma 78. ieraksta 10. punktā Regulā (EK) Nr. 1907/2006. Tā kā dažādo iespējamo minētās attiecīgās informācijas sniegšanas veidu efektivitāte var būt dažāda attiecībā uz to, lai palīdzētu izpildīt vispārējo pienākumu izvairīties no zudumiem, ir lietderīgi, ka Komisija, pārskatot šo regulu, novērtē to relatīvo efektivitāti.

(18) Ja plastmasas granulas nonāk un izkliedējas jūras vidē, tās var kaitēt dzīvajiem resursiem un jūras organismiem un traucēt citiem likumīgiem jūras izmantošanas veidiem, piemēram, zvejai un akvakultūrai. Tā kā plastmasas granulas putniem izskatās kā zivju ikri, tās veido aptuveni 70 % no plastmasas, ko apēd jūras putni, neraugoties uz to, ka tikai 0,05 % plastmasas gabaliņu no virszemes ūdeņiem ir plastmasas granulas. Šādi sīki plastmasas gabaliņi ir atrasti putnu kuņģos 63 no aptuveni 250 pasaules jūras putnu sugām. Turklāt tiek lēsts, ka plastmasas granulas pēc masas ir otrs lielākais mikroplastmasas piesārņojuma tiešais avots jūrā. Tiek lēsts, ka katru gadu okeānā nonāk miljardiem atsevišķu plastmasas granulu. Tas ir saistīts gan ar neliela, gan liela mēroga zudumiem un izbirumiem uz sauszemes un jūrā visos piegādes ķēdes posmos, jo īpaši plastmasas granulu tranzīta laikā. Turklāt plastmasas granulas var tikt izskalotas pludmalēs un piekrastēs, tādējādi negatīvi ietekmējot tūrismu un krastā notiekošas darbības. Vairāki incidenti, kuros iesaistīti jūras kuģi, ir izraisījuši vairāku tonnu plastmasas granulu nonākšanu jūras vidē, radot postošas sekas videi un vietējām kopienām. Piemēram, 2023. gadā pie Spānijas ziemeļu krasta notikušajā *Toconao* avārijā tika zaudēti seši konteineri, no kuriem vienā konteinerā bija viens tūkstotis 25 kg plastmasas granulu maisu. Tā rezultātā Galisijas piekrastē tika izskalots miljoniem plastmasas granulu.

(19) Lai risinātu šo jautājumu no jūras transporta viedokļa, SJO Jūras vides aizsardzības komiteja 2024. gadā apstiprināja *MEPC.1/Circ.909*. Tomēr, tā kā minētie ieteikumi nav juridiski saistoši, Savienībai saskaņā ar tās Līgumos noteikto pienākumu saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti un starptautiskā līmenī veicināt pasākumus pasaules mēroga vides problēmu risināšanai, ar šo regulu būtu jāievieš saistoši noteikumi, lai kļūtu par pirmo pasaulē, kas ievieš augstāku vides aizsardzības līmeni šajā jomā. Nosūtītājiem būtu jānodrošina, ka plastmasas granulas tiek iepakotas labas kvalitātes iepakojumā, ka transporta informācija tiek laikus piegādāta jūras kuģa operatoram, aģentam un kapteinim un ka ir pienācīgi aizpildīts īpašs izvietošanas pieprasījums. Jūras kuģu operatoriem, aģentiem un kapteiņiem, pamatojoties uz transporta informāciju, kas saņemta no nosūtītājiem, būtu jānodrošina, ka kravas konteineri, kuros ir plastmasas granulas, tiek pienācīgi izvietoti un nostiprināti tā, lai līdz minimumam samazinātu jūras vides apdraudējumu, nemazinot jūras kuģa un uz tā klāja esošo personu drošumu. Konkrēti, konteineri, kuros ir plastmasas granulas, būtu jānovieto zem klāja (kad vien tas iespēju robežās ir praktiski īstenojams) vai iekšpusē zem nojumēm uz atklāta klāja. Šīs prasības papildina vispārējo SJO un Savienības tiesisko regulējumu jūras transporta drošības un kuģu izraisītā piesārņojuma novēršanas jomā, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/59/EK ([10]), ar ko izveido sistēmu negadījumu un jūras piesārņojuma novēršanai, ņemot vērā starptautiskās tiesību normas.

(20) Ekonomikas operatoriem, ES pārvadātājiem un trešo valstu pārvadātājiem prasības attiecībā uz darbībām ar plastmasas granulām būtu jāīsteno, ievērojot darbību prioritāru secību, kurā galvenā prioritāte būtu novērst plastmasas granulu nonākšanu vidē. Tāpēc pirmais solis būtu novērst plastmasas granulu izbiršanu no primārās tvertnes rutīnveida darbību laikā, tādējādi izbirumu risku samazinot līdz zemākajam iespējamajam līmenim, tostarp, izvairoties no jebkādām nevajadzīgām darbībām, piemēram, samazinot pārkraušanas punktu skaitu, un izmantojot augstas kvalitātes iepakojumu, pēc kā seko izbirušo plastmasas granulu ierobežošana, kas nodrošina, ka izbirušās plastmasas granulas neizplatās vidē, un granulu savākšana to izbirumu vai zudumu gadījumā. Ierobežošanas un savākšanas pasākumi būtu jāveic tā, lai līdz minimumam samazinātu kaitējumu videi, jo īpaši jutīgās dzīvotnēs.

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/59/EK (2002. gada 27. jūnijs), ar ko izveido Kopienas kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas sistēmu un atceļ Padomes Direktīvu 93/75/EEK (OV L 208, 5.8.2002., 10. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/59/oj).

(21) Lai gan šīs regulas mērķis ir novērst, ka kāds ekonomikas operators, ES pārvadātājs un trešo valstu pārvadātājs rada plastmasas granulu zudumus vidē, mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu pienākumi būtu jāpielāgo tā, lai tiem slogu mazinātu. Savukārt dalībvalstīm nevajadzētu liegt ieviest vai saglabāt stingrākus aizsardzības pasākumus. Šādiem pasākumiem, tostarp tiem, kas paredzēti ekonomikas operatoriem, kuri veic darbības ar vairāk nekā piecām tonnām plastmasas granulu, ir jābūt saderīgiem ar Līgumiem.

(22) Lai varētu izsekot, ar kādām plastmasas granulām katrā dalībvalstī notiek darbības un kādas granulas tiek pārvadātas, un lai kompetentās iestādes varētu efektīvi veikt atbilstības pārbaudes, ir jāreģistrē iekārtas, kas ar plastmasas granulām veic darbības, un pārvadātāji, kuri tās pārvadā.

(23) Lai novērstu plastmasas granulu zudumus, ekonomikas operatoriem būtu jāizstrādā, jāīsteno un pastāvīgi jāatjaunina riska pārvaldības plāns, tostarp riska novērtējums, kurā apzināti iespējamie izbirumi un zudumi un jo īpaši dokumentēts esošais īpašais aprīkojums un procedūras, kas ieviestas, lai novērstu un ierobežotu granulu zudumus un savāktu zudušās plastmasas granulas. Riska pārvaldības plānā būtu jāņem vērā arī izmaksas un ieguvumi, ko rada papildu aprīkojums un procedūras konstatēto risku novēršanai, ņemot vērā iekārtas veidu un lielumu, kā arī tās darbību mērogu. Ja plastmasas granulām ir pievienotas piedevas, ekonomikas operatoriem būtu jāņem vērā attiecīgo plastmasas granulu bīstamās īpašības, un, ja šādas piedevas plastmasas granulu zudumu gadījumā varētu palielināt kaitējumu cilvēka veselībai vai videi, ekonomikas operatoriem būtu jāapsver iespēja šo informāciju iekļaut riska pārvaldības plānā.

(24) Lai kompetentās iestādes varētu verificēt riska pārvaldības plāna atbilstību prasībām, ekonomikas operatoriem to izstrādātais riska pārvaldības plāns kopā ar atbilstības pašdeklarāciju vai, attiecīgā gadījumā, sertifikātu būtu jāiesniedz kompetentajai iestādei.

(25) Ekonomikas operatoriem, izmantojot uz risku balstītu pieeju, vajadzētu būt iespējai noteikt īpašo aprīkojumu, ko uzstādīt, vai procedūras, ko īstenot. Tomēr kompetentajām iestādēm, pārbaudot atbilstību, vajadzētu būt iespējai pieprasīt, lai ekonomikas operatori grozītu riska pārvaldības plānu, tostarp pieprasīt noteiktā termiņā veikt jebkuru no šajā regulā norādītajām darbībām, lai nodrošinātu šīs regulas prasību pienācīgu īstenošanu.

(26) Lai varētu izvērtēt katrai iekārtai izstrādātā riska pārvaldības plāna atbilstību, ekonomikas operatoriem būtu jāuzskaita aplēstais zudušo plastmasas granulu daudzums gadā, tāpat kā kopējais daudzums, ar ko veiktas darbības. Lai samazinātu slogu ekonomikas operatoriem, kompetentajām iestādēm un sertificētājiem vajadzētu būt iespējai informāciju par vidē nonākušo daudzumu aplēsēm izmantot, lai izpildītu Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikumā noteikto ziņošanas prasību.

(27) Ņemot vērā to, kāda ir pārvadātāju darbības specifika, tiem nevajadzētu uzlikt pienākumu izstrādāt un īstenot riska pārvaldības plānu. Tā vietā tiem būtu jāveic reāli pasākumi, kuru mērķis ir novērst, ierobežot un novērst izbirumus un zudumus. Kompetentajām iestādēm būtu jāveic minēto pasākumu verifikācija, galvenokārt pārvadāšanas procesa laikā. Daži no šiem pasākumiem būtu jāīsteno iekraušanas un izkraušanas darbību laikā, kad izbirumu un zudumu risks ir vislielākais. Par šīm darbībām parasti ir atbildīgi gan ekonomikas operatori, gan pārvadātāji, taču vienīgā atbildīgā puse par pārvadāšanu ir pārvadātāji.

(28) Trešo valstu pārvadātājiem būtu jānorīko pilnvarotais pārstāvis, kuram būtu jārīkojas trešās valsts pārvadātāja vārdā un pie kura varētu vērsties jebkura kompetentā iestāde. Pilnvarotais pārstāvis būtu nepārprotami jānorīko ar trešās valsts pārvadātāja rakstisku pilnvarojumu attiecībā uz konkrētiem šajā regulā paredzētajiem pienākumiem. Šāda pārstāvja iecelšana neietekmē trešās valsts pārvadātāja pienākumus vai atbildību, kas noteikti šajā regulā. Pilnvarotajam pārstāvim būtu jāpiemēro izpildes procedūra, ciktāl tas attiecas uz tā pilnvarojumu, ja trešās valsts pārvadātājs neievēro noteikumus.

(29) Lai sekmīgi īstenotu darbības, kas jāveic, lai novērstu, ierobežotu un savāktu plastmasas granulu zudumus, ir nepieciešama ekonomikas operatoru, ES pārvadātāju un trešo valstu pārvadātāju darbinieku pilnīga sadarbība un apņemšanās. Būtu jānosaka prasība ekonomikas operatoriem, ES pārvadātājiem un trešo valstu pārvadātājiem savu personālu apmācīt atbilstoši darbinieku darba uzdevumiem un pienākumiem, lai nodrošinātu, ka viņi ir informēti par aprīkojumu, spēj to uzstādīt, izmantot un nodrošināt tā apkopi un ir informēti par procedūrām, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām, tostarp prasībām par to, kā granulu zudumus pārraudzīt un par tiem ziņot, un izpilda tās. Attiecīgā gadījumā ekonomikas operatoriem, ES pārvadātājiem un trešo valstu pārvadātājiem būtu jāpieņem korektīvi pasākumi, tostarp, ja nepieciešams, esošā aprīkojuma un procedūru uzlabošana. Būtu arī jānosaka prasība tiem pārraudzīt un veikt uzskaiti par ikgadējiem aplēstajiem zudumu daudzumiem, lai palīdzētu novērst aizvien pastāvošos trūkumus zināšanās.

(30) Vidējiem un lieliem uzņēmumiem to lieluma dēļ parasti ir sarežģītāka struktūra. Gadījumos, kad tie ekspluatē iekārtas, kurās veic darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar robežvērtību 1 500 tonnas gadā vai to pārsniedz, tiem par katru iekārtu būtu jāīsteno papildu darbības, piemēram, jāveic ikgadējs iekšējs novērtējums un jāpieņem apmācības programma, kas apmierina konkrētas apmācības vajadzības un aptver apmācības programmas praktiskos aspektus. Iekšējais novērtējums varētu aptvert tādus jautājumus kā aplēstie zudumu daudzumi un cēloņi, prevencijas, ierobežošanas un savākšanas aprīkojums vai procedūras, kas ieviestas, lai izvairītos no turpmākiem zudumiem, un to rezultativitāte, apspriedes ar personālu, ieviestā aprīkojuma un procedūru pārbaudes un visu attiecīgo dokumentu pārskatīšana.

(31) Uz mikrouzņēmumiem un mazajiem, vidējiem un lieliem uzņēmumiem, kas ekspluatē iekārtas, kurās darbības ar plastmasas granulām notiek tādā daudzumā, kas nepārsniedz robežvērtību 1 500 tonnas gadā, būtu jāattiecina atbilstības pašdeklarācija. Tiem arī būtu jādod pietiekami daudz laika atbilstības pierādīšanai.

(32) Uzņēmumi, kas ekspluatē iekārtas, kurās veic darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar robežvērtību 1 500 tonnas gadā vai to pārsniedz, var radīt lielāku plastmasas granulu zudumu risku. Vidējiem un lieliem uzņēmumiem, kas ekspluatē iekārtas, kurās veic darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar robežvērtību 1 500 tonnas gadā vai to pārsniedz, būtu jāpierāda atbilstība šajā regulā noteiktajām prasībām, iegūstot un atjaunojot sertifikātu, ko izsniedz sertificētāji. Saskaņā ar piegādes ķēdes pieeju, tajā pašā laikā ierobežojot administratīvo slogu, mazajiem uzņēmumiem, kas ekspluatē iekārtas, kurās veic darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar robežvērtību 1 500 tonnas gadā vai to pārsniedz, atbilstība būtu jāpierāda, iegūstot sertifikātu, ko ar piecu gadu derīguma termiņu izsniedz sertificētāji. Sertifikācijas process ir arī paredzēts, lai palīdzētu mazajiem uzņēmumiem, kas ekspluatē iekārtas, kurās veic darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar robežvērtību 1 500 tonnas gadā vai to pārsniedz, apzināt darbības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām. Pēc sertifikāta derīguma termiņa beigām šādiem mazajiem uzņēmumiem atbilstība būtu jāpierāda, reizi piecos gados pēc pēdējā paziņojuma paziņojot kompetentajai iestādei sava riska pārvaldības plāna atjauninājumu, kā arī atbilstības pašdeklarāciju, ja vien šādi mazie uzņēmumi laikus neizvēlas turpināt pierādīt atbilstību, atjaunojot sertificētāju izsniegtu sertifikātu.

(33) Sertificētājiem, jo īpaši konsultāciju dienestiem, nebūtu jāiesaistās nekādās darbībās, kas varētu būt pretrunā viņu sprieduma neatkarībai vai godprātīgumam attiecībā uz sertifikācijas darbībām, kuras tas ir akreditēts veikt. Sertificētāji var būt vai nu akreditēta atbilstības novērtēšanas struktūra, vai arī vides verificētājs, kam ir licence veikt verifikāciju un validāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1221/2009 ([11]). Lai nodrošinātu informācijas viendabību, sertifikātam vajadzētu būt vienotā formātā.

(34) Lai kompetentās iestādes varētu efektīvāk verificēt atbilstību šīs regulas prasībām, sertificētājiem būtu kompetentās iestādes jāinformē par veikto novērtējumu iznākumu. Sertifikātiem nevajadzētu skart kompetento iestāžu veikto atbilstības novērtējumu.

(35) Lai nodrošinātu pārredzamību, kompetentajām iestādēm būtu noteikta informācija jādara publiski pieejama. Tas ietver paziņošanu par ekspluatētajām iekārtām, iesaisti plastmasas granulu pārvadāšanā Savienībā, tostarp būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekš paziņoto, pilnvarotā pārstāvja norīkošanu, riska pārvaldības plānus, pašdeklarācijas par atbilstību, sertifikātus un atļaujas, kam vajadzētu būt piekļūstamām viegli atrodamā, bezmaksas un neierobežotas piekļuves tīmekļa vietnē. Tomēr, lai garantētu drošumu un konfidencialitāti, kompetentajām iestādēm būtu jāspēj neizpaust konkrētu informāciju, ja tās izpaušana apdraudētu attiecīgo iekārtu drošumu, vietējo iedzīvotāju drošumu vai citas sabiedrības intereses. Komisijai būtu arī jāpublicē valstu tīmekļa vietņu un trešo valstu pārvadātāju pilnvaroto pārstāvju saraksti, lai nodrošinātu plašu piekļuvi šai informācijai, vienlaikus aizsargājot uzņēmējdarbības konfidencialitāti.

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1221/2009 (2009. gada 25. novembris) par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*), kā arī par Regulas (EK) Nr. 761/2001 un Komisijas Lēmumu 2001/681/EK un 2006/193/EK atcelšanu (OV L 342, 22.12.2009., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1221/oj).

(36) Lai ekonomikas operatori varētu reģistrēties vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*), tiem ir jāatbilst vides tiesību aktu prasībām, tostarp šīs regulas prasībām. Tādējādi ekonomikas operatori, kas ir reģistrēti *EMAS*, būtu jāuzskata par tādiem, kas ievēro šajā regulā noteiktās prasības, ja vides verificētājs ir verificējis, ka šajā regulā noteiktās prasības ir iekļautas to vides pārvaldības sistēmās un tiek ievērotas. Tāpēc šādi ekonomikas operatori būtu jāatbrīvo no pienākuma sertificēties un paziņot kompetentajām iestādēm, kad tie atjauno pašdeklarācijas un atjaunina riska pārvaldības plānu. Papildus *EMAS* paredzētajam atbrīvojumam un lai samazinātu slogu citām augstas integritātes sistēmām, vajadzētu būt iespējai ekonomikas operatorus, kas katrai iekārtai sagatavo un ievieš citas vides pārvaldības sistēmas, atbrīvot no šajā regulā noteiktās atbilstības prasības, ja tie ir izpildījuši konkrētus šajā regulā noteiktos kritērijus.

(37) Kompetentajām iestādēm būtu jāverificē, ka ekonomikas operatori, ES pārvadātāji un trešo valstu pārvadātāji pilda šajā regulā noteiktos pienākumus, attiecīgā gadījumā izmantojot sertifikācijas procesa vai pašdeklarācijas ietvaros sniegtos konstatējumus. Šāda verifikācija attiecīgā gadījumā būtu jābalsta uz vides inspekcijām vai citiem verifikācijas pasākumiem, un tajā būtu jāizmanto uz risku balstīta pieeja. Inspekcijas pēc iespējas būtu jāsaskaņo ar tām, kas prasītas citos Savienības tiesību aktos. Kompetentajām iestādēm būtu Komisijai jāsniedz informācija par šīs regulas īstenošanu.

(38) Dalībvalstīm būtu jāspēj nodrošināt atbilstību šai regulai, izmantojot atļaujas, kuru pamatā ir iekārtu regulāru inspekciju sistēma, lai pārbaudītu visu attiecīgo ietekmi uz vidi, tostarp izbirumus un zudumus. Attiecībā uz iekārtām, kas atrodas dalībvalstī, kura nolemj atbilstību nodrošināt un verificēt, izmantojot šādu atļauju un regulāru inspekciju sistēmu, ekonomikas operatoriem vajadzētu būt atbrīvotiem no pienākuma iegūt sertifikātu vai iesniegt pašdeklarāciju par to iekārtu atbilstību, attiecībā kurām tie ir saņēmuši atļauju, kurā paredzēti nosacījumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai. Attiecībā uz iekārtām, kurām piemēro šādu atbrīvojumu, ekonomikas operatoriem būtu jāpaziņo attiecīgajai kompetentajai iestādei par riska pārvaldības plānu un tā regulāriem atjauninājumiem. Ja atbilstība tiek nodrošināta ar atļaujām, dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai pārskatītu esošo atļauju nosacījumus un izdotu jaunas atļaujas tā, ka laikus tiek nodrošināta atbilstība šai regulai.

(39) Direktīva 2008/98/EK paredz, ka dalībvalstīm ir jāpieprasa reciklētājiem saņemt atļauju, kuras nosacījumi nodrošina, ka plastmasas granulu ražošana notiek, neapdraudot cilvēka veselību vai nekaitējot videi, jo īpaši, neradot risku ūdenim, gaisam, augsnei, augiem vai dzīvniekiem.

(40) Lai līdz minimumam samazinātu jebkādu zudumu ietekmi, ekonomikas operatoriem, ES pārvadātājiem vai trešās valsts pārvadātājiem būtu jāveic korektīvi pasākumi, kas nepieciešami, lai atjaunotu atbilstību šai regulai. Prasītajiem korektīvajiem pasākumiem vajadzētu būt samērīgiem ar konstatēto pārkāpumu un tā paredzamo nelabvēlīgo ietekmi uz vidi. Ja kompetentās iestādes atklāj šīs regulas pārkāpumu, tām par to būtu jāinformē ekonomikas operators, ES pārvadātājs vai trešās valsts pārvadātājs un būtu jāpieprasa veikt korektīvus pasākumus, kas nepieciešami, lai atjaunotu atbilstību.

(41) Kompetentajām iestādēm vajadzētu būt inspekcijas un izpildes panākšanas pilnvaru minimumam, kas nepieciešams, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai, ātrāk un efektīvāk savstarpēji sadarbotos un atturētu ekonomikas operatorus, ES pārvadātājus un trešo valstu pārvadātājus, pilnvarotos pārstāvjus un attiecīgā gadījumā tādu jūras kuģu nosūtītājus, operatorus, aģentus un kapteiņus, kas pārvadā plastmasas granulas, no šīs regulas pārkāpšanas. Minētajām pilnvarām vajadzētu būt pietiekamām, lai risinātu problēmas izpildes panākšanā un novērstu, ka neatbilstīgi ekonomikas operatori izmanto izpildes panākšanas sistēmas nepilnības, pārceļoties uz dalībvalstīm, kuru kompetento iestāžu rīcībā nav līdzekļu, ar ko apturēt nelikumīgas prakses. Kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai visus lietas faktus un apstākļus izmantot par pierādījumu to veiktās inspekcijas vajadzībām.

(42) Mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi veido nozīmīgu daļu no plastmasas granulu piegādes ķēdes. Pildot attiecīgos šajā regulā noteiktos pienākumus, tie varētu saskarties ar konkrētām īstenošanas problēmām un proporcionāli lielākām izmaksām. Komisijai būtu jāveicina ekonomikas operatoru un pārvadātāju izpratne par nepieciešamību novērst plastmasas granulu zudumus. Turklāt, apspriežoties ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, Komisijai būtu jāizstrādā apmācības materiāli, kam varētu būt visdažādākais formāts, tostarp rokasgrāmatas un kursi, lai palīdzētu ekonomikas operatoriem un pārvadātājiem pildīt to pienākumus, jo īpaši attiecībā uz riska novērtēšanas prasībām. Šajā sakarā būtu jāņem vērā *OSPAR* Ieteikums 2021/06. Dalībvalstīm būtu jānodrošina piekļuve informācijai un palīdzība, jo īpaši mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem, saistībā ar pienākumu un riska novērtēšanas prasību izpildi. Dalībvalstu sniegtā palīdzība varētu ietvert tehnisku atbalstu un specializētu apmācību visam personālam, kas veic darbības ar plastmasas granulām. Tas varētu ietvert arī finansiālu atbalstu, tostarp mazo uzņēmumu sertifikācijas vajadzībām, kā arī piekļuvi finansējumam. Dalībvalstīm būtu jārīkojas, ņemot vērā piemērojamos valsts atbalsta noteikumus.

(43) Lai panāktu, ka plastmasas granulu zudumi tiek aplēsti pēc vienota principa, ir vajadzīga standartizēta metodika, kas noteikta saskaņotā standartā, kurš pieņemts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012 ([12]). Regulā (ES) Nr. 1025/2012 ir paredzēta procedūra iebildumu izvirzīšanai pret saskaņotajiem standartiem, ja minētie standarti minētajā regulā noteiktajām prasībām atbilst nepilnīgi.

(44) Lai nodrošinātu šīs regulas mērķu sasniegšanu un tās prasību rezultatīvu izpildi, dalībvalstīm būtu jānorīko kompetentās iestādes, kas atbildīgas par šīs regulas piemērošanu un tās izpildes panākšanu. Ja dalībvalsts teritorijā ir norīkota vairāk nekā viena kompetentā iestāde, dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka minēto iestāžu pienākumi tiek rezultatīvi izpildīti, būtu jānodrošina visu norīkoto kompetento iestāžu cieša sadarbība.

(45) Lai nodrošinātu atbilstību, kompetentajām iestādēm būtu arī jāveic vajadzīgie pasākumi, tostarp inspekcijas un uzklausīšana, pamatojoties uz attiecīgu informāciju, piemēram, pamatotām trešo personu iesniegtām sūdzībām. Trešām personām, kas iesniedz sūdzību, būtu jāspēj pierādīt pietiekamu ieinteresētību vai norādīt uz tiesību aizskārumu.

(46) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka uz visiem pasākumiem, ko to kompetentās iestādes veic saskaņā ar šo regulu, attiecas efektīvi tiesību aizsardzības līdzekļi saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("Harta") 47. pantu. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas iedibināto judikatūru dalībvalstu tiesām ir jānodrošina personas tiesību aizsardzība tiesā saskaņā ar Savienības tiesībām. Papildus tam Līguma par Eiropas Savienību (LES) 19. panta 1. punkts prasa, lai dalībvalstis nodrošinātu tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības. Šajā sakarā dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka sabiedrībai, tostarp fiziskām vai juridiskām personām, uz kurām attiecas šī regula, ir iespēja vērsties tiesā atbilstoši saistībām, kam dalībvalstis ir piekritušas kā ANO Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) 1998. gada 25. jūnija Konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem ([13]) ("Orhūsas konvencija") puses.

(47) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par sodiem, kas piemērojami, ja tiek pārkāpti valsts noteikumi, kuri pieņemti, ievērojot šo regulu, un būtu jānodrošina, ka tie tiek īstenoti. Dalībvalstis var paredzēt noteikumus attiecībā uz administratīviem sodiem, kā arī krimināl sodiem. Jebkurā gadījumā krimināl sodu un administratīvo sodu piemērošana nedrīkstētu būt par iemeslu tam, ka tiek pārkāptas tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu (*ne bis in idem* princips), kā interpretējusi Eiropas Savienības Tiesa. Attiecībā uz vissmagākajiem pārkāpumiem, ko izdarījusi juridiska persona, piemēram, ļoti smagiem pārkāpumiem to veida, apjoma un atkārtošanās dēļ, vai pārkāpumiem, kas rada būtisku risku cilvēka veselībai vai videi, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to valsts noteikumos par sodiem ir iekļauti administratīvi naudas sodi, kuru maksimālajai summai vajadzētu būt vismaz 3 % no minētās juridiskās personas gada apgrozījuma Savienībā tajā finanšu gadā, kas ir pirms gada, kurā piemēro administratīvu naudas sodu. Par šādiem pārkāpumiem, neskarot dalībvalstu pienākumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/99/EK ([14]), būtu jāļauj dalībvalstīm arī vai kā alternatīvu piemērot krimināl sodus, ar noteikumu, ka tie ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

(48) Attiecīgā gadījumā dalībvalstīm būtu jāatbalsta tādu projektu finansēšana, kuru mērķi ir šādi: izmantojot vidiski ilgtspējīgu praksi, attīrīt ar plastmasas granulām piesārņotas teritorijas; vākt, apstrādāt un sniegt informāciju par incidentiem un avārijām, kas rada zudumus, un ar tiem saistītiem reaģēšanas pasākumiem; uzlabot zināšanas par plastmasas granulu zudumu ietekmi uz cilvēka veselību un vidi; un veicināt izpratnes veidošanas programmas, jo īpaši visvairāk skartajās teritorijās, piemēram, rūpniecības zonās un ostās.

([12]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK, un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj).

([13]) OV L 124, 17.5.2005., 4. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/convention/2005/370/oj.

([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību (OV L 328, 6.12.2008., 28. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/99/oj).

(49) Gadījumos, kad, pārkāpjot šo regulu, ir nodarīts kaitējums cilvēka veselībai, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka skartajām personām ir iespēja no attiecīgajām fiziskām vai juridiskām personām par šo kaitējumu pieprasīt un saņemt kompensāciju. Šādi noteikumi par kompensāciju palīdz sasniegt mērķus saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti un aizsargāt cilvēka veselību, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191. pantā. Tie arī atbalsta Hartas 2., 3. un 35. pantā noteiktās tiesības uz dzīvību, personas neaizskaramību un veselības aprūpi un Hartas 47. pantā noteiktās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību. Turklāt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/35/EK ([15]) privātām personām nepiešķir tiesības uz kompensāciju par kaitējumu videi vai tiešu šāda kaitējuma draudu gadījumā.

(50) Tāpēc ir lietderīgi šajā regulā pievērsties tiesībām uz kompensāciju par indivīdiem nodarītu kaitējumu un nodrošināt, ka indivīdi var aizstāvēt savas tiesības sakarā ar kaitējumu veselībai, kuru izraisījuši šīs regulas pārkāpumi, un tādējādi nodrošināt efektīvāku šīs regulas izpildi. Procedūras, kas attiecas uz kompensācijas prasībām, būtu jāizstrādā un jāpiemēro tā, lai tās nepadarītu neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtinātu tiesību uz kompensāciju par kaitējumu īstenošanu.

(51) Šīs regulas ietekmei uz dalībvalstu procesuālo autonomiju būtu jāaprobežojas ar to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi nodrošināt cilvēka veselības aizsardzību, veidojot drošu vidi, un tai nebūtu jāietekmē citi valsts procesuālie noteikumi, kas nosaka tiesības pieprasīt kompensāciju par šīs regulas pārkāpumiem. Tomēr šādiem valsts noteikumiem nebūtu jākavē šajā regulā paredzētās kompensācijas pieprasīšanas mehānisma sekmīga darbība.

(52) Lai nodrošinātu, ka personas var aizstāvēt savas tiesības sakarā ar kaitējumu veselībai, kuru izraisījuši šīs regulas pārkāpumi, un tādējādi nodrošinātu efektīvāku tās izpildes panākšanu, nevalstiskām organizācijām, kas iestājas par cilvēka veselības vai vides aizsardzību, tostarp tām, kuras veicina patērētāju aizsardzību un atbilst visām valsts tiesību aktu prasībām, kā attiecīgās sabiedrības daļas loceklēm vajadzētu būt pilnvarotām iesaistīties procesos, kā noteikušas dalībvalstis, vai nu kāda cietušā vārdā, vai arī atbalstot kādu cietušo, neskarot valsts procesuālos noteikumus par pārstāvību un aizstāvību tiesās. Dalībvalstīm parasti ir procesuālā autonomija, lai nodrošinātu tiesību efektīvu aizsardzību pret Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, ievērojot līdzvērtības un iedarbīguma principus. Tomēr pieredze liecina, ka, lai gan ir pārliecinoši epidemioloģiski pierādījumi par piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iedzīvotāju veselību, nav vienkārši izveidot tiešu saikni starp konkrētu plastmasas granulu zudumu un konkrētu ietekmi uz cilvēka veselību vai vidi, un šāda ietekme arī parasti nav tūlītēja.

(53) Lai pielāgotos tehnikas un zinātnes attīstībai, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz grozījumiem šīs regulas pielikumos. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ([16]). Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

(54) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu Komisijai jāpiešķir īstenošanas pilnvaras attiecībā uz informācijas ziņošanu par šīs regulas īstenošanu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([17]).

(55) Lai ekonomikas operatoriem, ES pārvadātājiem, trešo valstu pārvadātājiem, jūras kuģu nosūtītājiem un operatoriem, aģentiem un kapteiņiem dotu pietiekami daudz laika pielāgoties šajā regulā noteiktajām prasībām, tās piemērošana būtu jāatliek.

([15]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/35/EK (2004. gada 21. aprīlis) par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atlīdzināšanu (OV L 143, 30.4.2004., 56. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/35/oj).

([16]) OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([17]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(56) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, plastmasas granulu zudumu novēršanu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet rīcības mēroga vai iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts LES 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz tikai tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī regula nosaka pienākumus darbībām ar plastmasas granulām, lai mazinātu to zudumus visos plastmasas granulu piegādes ķēdes posmos, nolūkā panākt, ka plastmasas granulu zudumi ir nulles līmenī.

2. Šo regulu piemēro šādām fiziskām un juridiskām personām:

a) ekonomikas operatoriem, kuri iepriekšējā kalendārajā gadā Savienībā veikuši darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar piecu tonnu robežvērtību vai to pārsniedz;

b) ekonomikas operatoriem, kas Savienībā ekspluatē iekārtas, kuras paredzētas plastmasas granulu konteineru un cisternu tīrīšanai;

c) ES pārvadātājiem un trešo valstu pārvadātājiem, kas plastmasas granulas pārvadā Savienībā; un

d) tādu jūras kuģu nosūtītājiem un operatoriem, aģentiem un kapteiņiem, kuri pārvadā plastmasas granulas konteineros un kuri izbrauc no kādas dalībvalsts ostas vai piestāj tajā.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "plastmasas granulas" ir polimēru saturoša materiāla masa neatkarīgi no tās formas, veida vai izmēra, ko ražo veidošanai plastmasas izstrādājumu ražošanas operācijās neatkarīgi no tās faktiskās izmantošanas;

2) "izbirums" ir plastmasas granulu vienreizēja vai ilgstoša nokļūšana ārpus primārās tvertnes iekārtas robežās vai autotransporta līdzekļos, dzelzceļa vagonos vai iekšzemes ūdensceļu kuģos, kas pārvadā plastmasas granulas;

3) "zudums" ir plastmasas granulu vienreizēja vai ilgstoša nokļūšana vidē jebkurā piegādes ķēdes posmā vai nu ārpus iekārtas robežām, vai arī ārpus tādiem autotransporta līdzekļiem, dzelzceļa vagoniem, iekšzemes ūdensceļu kuģiem vai jūras kuģiem, kas izbrauc no kādas dalībvalsts ostas vai piestāj tajā, kuri pārvadā plastmasas granulas;

4) "iekārta" ir jebkura teritorija, būve, objekts vai vieta, kurā veic vienu vai vairākas saimnieciskas darbības, kas ietver darbības ar plastmasas granulām;

5) "ekonomikas operators" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas pilnībā vai daļēji ekspluatē vai kontrolē iekārtu, vai gadījumos, kad to paredz valsts tiesību akti, – persona, kurai deleģētas noteicošas ekonomiskas pilnvaras attiecībā uz iekārtas tehnisko darbību;

6) "ES pārvadātājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas iedibināta dalībvalstī un kas savas saimnieciskās darbības ietvaros nodarbojas ar plastmasas granulu pārvadāšanu, izmantojot autotransporta līdzekļus, dzelzceļa vagonus vai iekšzemes ūdensceļu kuģus;

7) "trešās valsts pārvadātājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas iedibināta trešā valstī un kas savas Savienībā veiktās saimnieciskās darbības ietvaros nodarbojas ar plastmasas granulu pārvadāšanu, izmantojot autotransporta līdzekļus, dzelzceļa vagonus vai iekšzemes ūdensceļu kuģus;

8) "nosūtītājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ar jebkuru fizisku vai juridisku personu, kura savas saimnieciskās darbības ietvaros nodarbojas ar plastmasas granulu pārvadāšanu, izmantojot jūras kuģus, ir noslēgusi preču pārvadājumu līgumu vai kuras vārdā vai uzdevumā ir noslēgts preču pārvadājuma līgums;

9) "operators" ir jūras kuģa īpašnieks vai pārvaldnieks;

10) "aģents" ir jebkura persona, kurai ir uzdots vai kura ir pilnvarota sniegt informāciju operatora vārdā;

11) “mikrouzņēmums, mazais vai vidējais uzņēmums” ir mikrouzņēmums, mazais vai vidējais uzņēmums Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK ([18]) pielikuma nozīmē;

12) “liels uzņēmums” ir uzņēmums, kas nav mikrouzņēmums, mazais vai vidējais uzņēmums;

13) “kompetentā iestāde” ir iestāde vai struktūra, ko dalībvalsts norīkojusi pildīt savus šajā regulā noteiktos pienākumus;

14) “pilnvarotais pārstāvis” ir fiziska vai juridiska persona, kas iedibināta Savienībā un kas norīkota ar trešās valsts pārvadātāja rakstisku pilnvarojumu, ievērojot 4. pantu, rīkoties tā vārdā attiecībā uz konkrētiem uzdevumiem saistībā ar 3. panta 2. un 3. punktā, 5. panta 6. punkta trešās daļas un 15. panta 1. punktā noteiktajiem pienākumiem;

15) “sertificētājs” ir jebkura no turpmāk minētajām fiziskām vai juridiskām personām:

a) atbilstības novērtēšanas struktūra, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 765/2008 ([19]) 2. panta 13) punktā;

b) fiziska vai juridiska persona, kas saņēmusi licenci verifikācijas un validācijas veikšanai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1221/2009;

16) “atbilstības novērtēšana” ir process, kurā novērtē, vai iekārta atbilst piemērojamiem noteikumiem, kas noteikti šajā regulā un uz tās pamata pieņemtajos deleģētajos aktos;

17) “atļauja” ir attiecīgās kompetentās iestādes izdota rakstiska atļauja ekspluatēt iekārtu.

3. pants

Vispārīgi pienākumi

1. Ekonomikas operatori, ES pārvadātāji un trešo valstu pārvadātāji nodrošina, ka netiek pieļauti zudumi. Ja zudumi tomēr rodas, ekonomikas operatori, ES pārvadātāji un trešo valstu pārvadātāji nekavējoties rīkojas, lai minētos zudumus ierobežotu un savāktu saskaņā ar vides ziņā ilgtspējīgu praksi.

2. Ekonomikas operatori informē dalībvalsts kompetentās iestādes par katru minētajā dalībvalstī esošo iekārtu, ko tie ekspluatē vai kontrolē, vai attiecīgā gadījumā attiecībā uz kuras tehnisko darbību tiem ir deleģētas noteicošas ekonomiskas pilnvaras. Attiecībā uz katru iekārtu, par kuru sniegta informācija, tās precizē, vai iekārta veic darbības ar plastmasas granulām tādos daudzumos, kas nepārsniedz robežvērtību 1 500 tonnas gadā vai atbilst tai, vai to pārsniedz. Pirms plastmasas granulas Savienībā tiek pārvadātas pirmo reizi, 4. pantā minētie, attiecīgi, ES pārvadātāji vai pilnvarotie pārstāvji tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā ES pārvadātājs vai pilnvarotais pārstāvis ir iedibināts, paziņo par savu iesaisti plastmasas granulu pārvadāšanā Savienībā un par izmantoto transportlīdzekli.

3. Ekonomikas operatori, ES pārvadātāji un pilnvarotie pārstāvji paziņo 2. punktā minētajām kompetentajām iestādēm par visām būtiskām izmaiņām informācijā, kas iepriekš bijusi paziņota saskaņā ar 2. punktu attiecībā uz tādām attiecīgajām iekārtām un darbībām, kas saistītas ar darbībām ar plastmasas granulām un to pārvadāšanu, tostarp attiecībā uz jebkādu esošas iekārtas slēgšanu, pārvadāšanas darbību izbeigšanu vai to, ka šī regula uz tiem vairs neattiecas, un par visām tām izmaiņām plastmasas granulu daudzumos, ar kurām ir notikušas darbības, kas ir būtiskas ar robežvērtībām saistīto pienākumu piemērošanai.

4. pants

Trešo valstu pārvadātāju pilnvarotie pārstāvji

1. Trešo valstu pārvadātāji rakstiski norīko pilnvaroto pārstāvi vismaz vienā dalībvalstī, kurā trešās valsts pārvadātājs ir iesaistīts plastmasas granulu pārvadāšanā.

([18]) Komisijas Ieteikums par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (2003. gada 6. maijs) (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

([19]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/765/oj).

2. Trešo valstu pārvadātāji rakstiski pilnvaro pilnvaroto pārstāvi rīkoties to vārdā, lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas 3. panta 2. un 3. punktam, 5. panta 6. punkta trešajai daļai un 15. panta 1. punktam. Pie šāda pilnvarotā pārstāvja var vērsties papildus trešo valstu pārvadātājiem vai to vietā. Pilnvarotā pārstāvja pilnvarojums ir spēkā tikai tad, ja pilnvarotais pārstāvis to ir rakstiski apstiprinājis. Pilnvarotā pārstāvja norīkošana neskar prasības, ko tiesā varētu celt pret trešo valstu pārvadātājiem.

3. Trešo valstu pārvadātāji vienlaikus paziņo 1. punktā minētās dalībvalsts kompetentajām iestādēm un Komisijai par pilnvarotā pārstāvja norīkošanu un tā pilnvarojumu pirms pirmreizējās plastmasas granulu pārvadāšanas Savienībā.

5. pants

Pienākumi attiecībā uz darbībām ar plastmasas granulām

1. Ekonomikas operatori veic šādas darbības:

a) katrai iekārtai izstrādā riska pārvaldības plānu saskaņā ar I pielikumu, ņemot vērā iekārtas veidu un lielumu, kā arī tās operāciju mērogu;

b) uzstāda aprīkojumu un veic procedūras, kas aprakstītas riska pārvaldības plānā; un

c) riska pārvaldības plānu un atbilstības pašdeklarāciju, kas izdota saskaņā ar II pielikumā sniegto veidlapas paraugu, paziņo tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā iekārta atrodas.

Ekonomikas operatori riska pārvaldības plānu pastāvīgi atjaunina, jo īpaši, ņemot vērā trūkumus, kurus tie konstatējuši savās darbībās ar plastmasas granulām, un pēc pieprasījuma to dara pieejamu kompetentajām iestādēm.

2. Ekonomikas operatori, kuri ir mazie, vidējie vai lieli uzņēmumi, kas ekspluatē iekārtas, kurās iepriekšējā kalendārajā gadā ir veiktas darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas nesasniedz 1 500 tonnu robežvērtību, vai kuri ir mikrouzņēmumi, reizi piecos gados pēc pēdējā paziņojuma tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā iekārta atrodas, paziņo par katras iekārtas riska pārvaldības plāna atjauninājumu, kā arī par atbilstības pašdeklarācijas atjaunošanu.

3. Kompetentās iestādes var pieprasīt ekonomikas operatoriem veikt šādas darbības:

a) izmainīt saskaņā ar 1. un 2. punktu paziņotos riska pārvaldības plānus, lai nodrošinātu, ka zudumus var efektīvi novērst un attiecīgā gadījumā ierobežot un savākt un ka tiek ievērotas I pielikumā minētās prasības; un

b) laikus īstenot jebkuru no I pielikumā uzskaitītajām darbībām.

4. ES pārvadātāji un trešo valstu pārvadātāji nodrošina, ka tiek īstenotas III pielikumā noteiktās darbības.

5. Kad ekonomikas operatori īsteno riska pārvaldības plānā noteiktās darbības un ES pārvadātāji un trešo valstu pārvadātāji īsteno III pielikumā paredzētās darbības, tie to dara šādā prioritārā secībā:

a) izbirumu novēršanas darbības;

b) izbirumu ierobežošanas darbības, lai nepieļautu, ka izbirumi kļūst par zudumiem;

c) savākšanas darbības pēc izbiruma vai zuduma.

6. Ekonomikas operatoriem, ES pārvadātājiem un trešo valstu pārvadātājiem ir šādi pienākumi:

a) nodrošināt, ka to darbinieki ir apmācīti atbilstoši saviem darba uzdevumiem un pienākumiem un ka viņi ir informēti par attiecīgo aprīkojumu un spēj to izmantot un ir informēti par procedūrām, kas noteiktas, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai, un izpilda tās; un

b) uzskaitīt katru gadu aplēsto zudumu daudzumus un kopējo plastmasas granulu daudzumu, ar ko notikušas darbības.

Sešus mēnešus pēc attiecīgā saskaņotā standarta publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai no 18. panta 3. punktā minētā īstenošanas akta piemērošanas sākuma dienas ekonomikas operatori, ES pārvadātāji un trešo valstu pārvadātāji šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētos zudumu daudzumus aplēš saskaņā ar 18. pantā minēto standartizēto metodiku.

Pilnvarotie pārstāvji sniedz pierādījumus par to, ka trešo valstu pārvadātāji ievēro pirmās daļas a) apakšpunktā noteikto pienākumu. Ekonomikas operatori, ES pārvadātāji un pilnvarotie pārstāvji pirmās daļas b) apakšpunktā minētās ziņas glabā piecus gadus un pēc pieprasījuma tās dara pieejamas kompetentajām iestādēm un attiecīgā gadījumā sertificētājiem 6. panta nolūkos.

7. Ja kādu darbību izbirumu un zudumu novēršanai, ierobežošanai un savākšanai veikt neizdodas, ekonomikas operatori, ES pārvadātāji un trešo valstu pārvadātāji bez kavēšanās veic korektīvus pasākumus.

8. Ekonomikas operatori, kuri ir vidējie vai lieli uzņēmumi, kas ekspluatē iekārtas, kurās iepriekšējā kalendārajā gadā ir notikušas darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar 1 500 tonnu robežvērtību vai to pārsniedz, katrai iekārtai ik gadu veic iekšēju novērtējumu par iekārtas atbilstību I pielikumā noteiktā riska pārvaldības plāna prasībām vai nosacījumiem, saskaņā ar kuriem piešķirta 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā atļauja.

Šā punkta pirmajā daļā minētie ekonomikas operatori iekšējo novērtējumu uzskaiti glabā piecus gadus un pēc pieprasījuma dara tos pieejamus kompetentajām iestādēm un sertificētājiem 6. panta nolūkos.

6. pants

Sertifikācija

1. Līdz 2027. gada 17. decembrim un pēc tam ik pēc trijiem gadiem ekonomikas operatori, kas ir lieli uzņēmumi, pierāda, ka darbību veikšanas process katrā iekārtā, kurā iepriekšējā kalendārajā gadā ir notikušas darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar 1 500 tonnu robežvērtību vai to pārsniedz, atbilst I pielikumā izklāstītajām prasībām, par to saņemot sertificētāja izdotu sertifikātu.

2. Līdz 2028. gada 17. decembrim un pēc tam ik pēc četriem gadiem ekonomikas operatori, kas ir vidējie uzņēmumi, pierāda, ka darbību veikšanas process katrā iekārtā, kurā iepriekšējā kalendārajā gadā ir notikušas darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar 1 500 tonnu robežvērtību vai to pārsniedz, atbilst I pielikumā izklāstītajām prasībām, par to saņemot sertificētāja izdotu sertifikātu.

3. Līdz 2030. gada 17. decembrim ekonomikas operatori, kas ir mazie uzņēmumi, pierāda, ka darbību veikšanas process katrā iekārtā, kurā iepriekšējā kalendārajā gadā ir notikušas darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar 1 500 tonnu robežvērtību vai to pārsniedz, atbilst I pielikumā izklāstītajām prasībām, par to saņemot sertificētāja izdotu sertifikātu. Minētais sertifikāts ir derīgs piecus gadus.

Pēc sertifikāta derīguma termiņa beigām šā punkta pirmajā daļā minētie ekonomikas operatori pilda 5. panta 2. punktu, ja vien tie neizvēlas sertifikātu atjaunot saskaņā ar šā punkta pirmo daļu.

4. Lai nodrošinātu, ka riska pārvaldības plāns ir atbilstošs nolūkam novērst plastmasas granulu zudumus un ka visi tajā iekļautie pasākumi tiek pienācīgi īstenoti, sertificētāji veic izlases veida pārbaudes, tostarp, vietas tuvākajā apkārtnē, ja tai var piekļūt.

5. Sertifikāti atbilst šādām prasībām:

a) tie ir izdoti saskaņā ar IV pielikumā noteikto veidlapas paraugu un elektroniskā formātā;

b) tajos ir norādīts ekonomikas operators, iekārta, uz kuru attiecas sertifikāts, katras veiktās izlases veida pārbaudes datums un derīguma termiņš;

c) tie apliecina sertifikātā norādītās iekārtas atbilstību I pielikumā noteiktajām prasībām;

6. Sertificētāji bez nepamatotas kavēšanās kompetento iestādi informē par:

a) izdotajiem sertifikātiem;

b) apturētajiem vai atsauktajiem sertifikātiem;

c) izmaiņām sertifikātos.

7. pants

Atbilstības apliecināšana ar atļaujām

1. Dalībvalstis var atbrīvot ekonomikas operatorus no 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 5. panta 2. punktā noteiktajiem pienākumiem, kā arī no pienākuma iegūt sertifikātu, ievērojot 6. panta 1., 2. un 3. punktu attiecībā uz katru iekārtu, ar noteikumu, ka:

a) iekārtas ekspluatācijai ir jāsaņem atļauja;

b) ekonomikas operators ir paziņojis iestādei, kuras kompetencē ir atļauju izdošana, par savu riska pārvaldības plānu, kā arī par tā atjauninājumiem reizi trīs gados attiecībā uz lieliem uzņēmumiem, reizi četros gados – vidējiem uzņēmumiem un reizi piecos gados – mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem;

c) atļauja ir piešķirta vai pārskatīta un vajadzības gadījumā atjaunināta, pamatojoties uz ekonomikas operatora atbilstības I pielikumā noteiktajām prasībām verifikāciju, pēc tam, kad ir paziņots riska pārvaldības plāns un turpmākie atjauninājumi, kā minēts b) apakšpunktā; un

d) kompetentās iestādes regulāri inspicē iekārtu, tostarp ar apmeklējumiem uz vietas, pārbaudot visu attiecīgo ietekmi uz vidi, tostarp izbirumu un zudumu ietekmi, un ievērojot 5. panta 2. punktā minēto periodiskumu un periodiskumu, kas līdzvērtīgs 6. panta 1., 2. un 3. punkta piemērošanas rezultātā noteiktajam.

2. Dalībvalsts paziņo Komisijai par atbrīvojumu ekonomikas operatoriem un par valsts noteikumiem attiecībā uz atļaujām.

8. pants

Atbilstības apliecināšana ar vides pārvaldības sistēmām

1. Ekonomikas operatori, kas ir reģistrēti Kopienas vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*) saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1221/2009, ir atbrīvoti no šīs regulas 5. panta 2. punktā un 6. panta 1., 2. un 3. punktā noteikto pienākumu izpildes, ar noteikumu, ka vides verificētājs, kā definēts Regulas (EK) Nr. 1221/2009 2. panta 20) punktā, ir pārbaudījis, ka šīs regulas I pielikumā noteiktās prasības ir iekļautas ekonomikas operatora vides pārvaldības sistēmā un ir izpildītas.

2. Dalībvalstis var atbrīvot ekonomikas operatorus no prasības atbilst šīs regulas 5. panta 2. punkta un 6. panta 1. , 2. un 3. punktam, ja tie attiecībā uz katru iekārtu ir sagatavojuši un īstenojuši vides pārvaldības sistēmu (VPS) un ar noteikumu, ka:

a) akreditēts sertificētājs ir veicis atbilstības novērtēšanu, lai verificētu, tostarp, veicot izlases veida pārbaudes, vai VPS un tās īstenošanas veids atbilst I pielikumā noteiktajām prasībām;

b) ekonomikas operators paziņo kompetentajām iestādēm par a) punktā minēto VPS atbilstības novērtējumu, tostarp informāciju par ekonomikas operatoru, iekārtu, attiecībā uz kuru atbilstība ir verificēta, datumu, kurā tiek veiktas izlases veida pārbaudes, un laikposmu, kurā atbilstības novērtējums ir derīgs; un

c) regulāri (vismaz reizi trijos gados) veiktie VPS atbilstības novērtējumi ietver tās īstenošanas izvērtējumu saskaņā ar I pielikumā noteiktajām prasībām.

9. pants

Sertificētāju akreditācija

Sertificētāju akreditācija, kas minēta 2. panta 15) punkta a) apakšpunktā, ietver izvērtējumu par atbilstību šādām prasībām:

a) sertificētājs ir iedibināts saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem, un tam ir juridiskas personas statuss;

b) sertificētājs ir no ekonomikas operatora neatkarīga struktūra, kas ir trešā persona;

c) sertificētājs, tā augstākā līmeņa vadība un darbinieki, kas ir atbildīgi par atbilstības novērtēšanas veikšanu, neiesaistās nekādās darbībās, kuras varētu būt pretrunā viņu spriedumu neatkarībai vai godprātīgumam attiecībā uz sertifikācijas darbībām;

d) sertificētājs un tā darbinieki darbojas nediskriminējošā veidā un savas darbības veic ar visaugstāko profesionālo godprātību un vajadzīgo tehnisko kompetenci bez jebkāda spiediena un pamudinājumiem, tostarp finansiāliem, kas varētu ietekmēt viņu spriedumu vai verifikācijas darbību rezultātus, īpaši attiecībā uz personām vai personu grupām, kuras ir ieinteresētas minēto darbību rezultātos. Tiek garantēta sertificētāju, viņu augstākā līmeņa vadības un par sertifikācijas uzdevumu veikšanu atbildīgo darbinieku objektivitāte;

e) sertificētājam ir zināšanas, aprīkojums un infrastruktūra, kas vajadzīga, lai veiktu atbilstības novērtēšanu, kuru tas ir akreditēts veikt;

f) sertificētājam ir pietiekams skaits atbilstoši kvalificētu un pieredzējušu darbinieku, kas atbildīgi par atbilstības novērtēšanas uzdevumu veikšanu;

g) neskarot kompetento iestāžu pilnvaras saskaņā ar 16. panta 3. punkta b) apakšpunktu, sertificētāja darbinieki visu informāciju, kas iegūta, veicot atbilstības novērtēšanas uzdevumus, tur dienesta noslēpumā;

h) ja sertificētājs slēdz apakšlīgumus par konkrētu ar sertifikāciju saistītu uzdevumu izpildi vai izmanto meitasuzņēmumu, tas uzņemas pilnīgu atbildību par apakšuzņēmēju vai meitasuzņēmumu veiktajiem uzdevumiem un novērtē un pārrauga apakšuzņēmēja vai meitasuzņēmuma kvalifikāciju un veikto darbu. Apakšuzņēmēji vai meitasuzņēmumi var veikt tikai tos uzdevumus, kas ietilpst sertificētāja akreditācijas tvērumā. Sertificētāji nodrošina, ka to apakšuzņēmēju vai meitasuzņēmumu darbības neietekmē sertifikācijas darbību konfidencialitāti, objektivitāti vai neitralitāti.

10. pants

Pienākums sniegt informāciju

Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008 ([20]) un Regulu (EK) Nr. 1907/2006, jebkurš ražotājs, importētājs, pakārtotais lietotājs vai izplatītājs, kas laiž tirgū plastmasas granulas, kuras ir sintētisko polimēru mikrodaļiņas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikuma 78. ieraksta 7. punktu, uz etiķetes, iepakojuma, lietošanas instrukcijas vai drošības datu lapā sniedz šīs regulas V pielikumā minēto informāciju. Informācijai ir jābūt skaidri saredzamai, salasāmai un neizdzēšamai. Informāciju, ko attēlo kā tekstu, sniedz to dalībvalstu oficiālajās valodās, kurās plastmasas granulas tiek laistas tirgū, ja vien attiecīgās dalībvalstis nav noteikušas citādi. Ražotājs, importētājs, pakārtotais lietotājs vai izplatītājs var sniegt minēto informāciju, kad tas pilda pienākumus, ievērojot Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikuma 78. ieraksta 7. punktu.

([20]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

11. pants

Publiska piekļuve informācijai

1. Kompetentās iestādes publisko, tostarp sistemātiski ar interneta starpniecību, viegli atrodamā tīmekļa vietnē, bez maksas un atļaujot piekļuvi ne tikai reģistrētiem lietotājiem, šādu informāciju, vienlaikus nodrošinot konfidenciālas komercinformācijas aizsardzību:

a) informācija, ko tās saņēmušas saskaņā ar 3. panta 2. un 3. punktu un 4. pantu;

b) riska pārvaldības plāni, ko tās saņēmušas saskaņā ar 5. panta 1. un 2. punktu;

c) atbilstības pašdeklarācijas, ko tās saņēmušas saskaņā ar 5. panta 1. un 2. punktu;

d) sertifikāti, kas izdoti, ievērojot 6. pantu, un paziņojumi, ko tās saņēmušas saskaņā ar minētā panta 6. punktu;

e) lēmuma par atļaujas piešķiršanu saturs, tostarp atļaujas kopija un visi turpmākie atjauninājumi vai saite uz citiem esošiem publiski piekļūstamiem reģistriem vai tīmekļa vietnēm, kas izveidotas dalībvalsts līmenī un kas nodrošina piekļuvi šādām atļaujām un to turpmākiem atjauninājumiem; un

f) VPS atbilstības novērtējuma saturs, ko tās saņēmušas saskaņā ar 8. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

2. Kompetentās iestādes, publiskojot šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minētos riska pārvaldības plānus, I pielikuma 1. punkta b) apakšpunktā minēto informāciju nedara publiski pieejamu. Kompetentās iestādes var nesniegt daļu no citas šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētās informācijas, ja izpaušana nelabvēlīgi ietekmētu attiecīgo iekārtu drošumu vai vietējo iedzīvotāju drošumu vai jebkādas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/4/EK ([21]) 4. panta 2. punkta a) līdz h) apakšpunktā uzskaitītās intereses. Kompetentās iestādes var pieprasīt, lai ekonomikas operatori norāda, kuras informācijas daļas tie uzskata par tādām, kas nav publiski atklājamas.

3. Komisija savā tīmekļa vietnē publicē 1. punktā minēto valsts tīmekļa vietņu sarakstu, ar noteikumu, ka dalībvalstis ir iesniegušas vajadzīgo informāciju.

4. Komisija izveido sarakstu ar norīkotajiem trešo valstu pārvadātāju pilnvarotajiem pārstāvjiem, pamatojoties uz informāciju, kas tai iesniegta, ievērojot 4. panta 3. punktu, un publisko minēto sarakstu, tostarp sistemātiski ar interneta starpniecību, viegli atrodamā tīmekļa vietnē, bez maksas un atļaujot piekļuvi ne tikai reģistrētiem lietotājiem, vienlaikus nodrošinot konfidenciālas komercinformācijas aizsardzību.

12. pants

Pienākumi attiecībā uz plastmasas granulu pārvadāšanu konteineros pa jūru

1. Nosūtītāji nodrošina, ka:

a) plastmasas granulas ir iepakotas kvalitatīvā iepakojumā, kurš ir pietiekami izturīgs, lai izturētu triecienus un slodzes, kas parasti rodas pārvadāšanas laikā, un kurš ir veidots un noslēgts tā, lai novērstu jebkādus satura zudumus, kas varētu rasties parastos pārvadāšanas apstākļos vibrācijas vai paātrinošā spēka iedarbības dēļ;

b) pirms plastmasas granulas tiek pieņemtas uz klāja, jūras kuģa operatoram, aģentam un kapteinim papildus informācijai par kravu, kas jānorāda saskaņā ar Starptautiskās konvencijas par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras (*SOLAS*) VI/2 noteikumu, ir sniegta informācija par pārvadājumu, norādot konteinerus, kuros ir plastmasas granulas; un

c) šā punkta b) apakšpunktā minētajai informācijai par kravu ir pievienota īpaša izvietošanas prasība, kurā prasīts konteinerus, kuros ir plastmasas granulas, novietot saskaņā ar 3. punktu.

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/4/EK (2003. gada 28. janvāris) par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/4/oj).

2. Jūras kuģu operatori un kapteiņi, un attiecīgā gadījumā aģenti, nodrošina, ka to rīcībā ir saraksts vai manifests, vai atbilstīgs iekraušanas plāns saskaņā ar informāciju par kravu, ko iesniedzis 1. punkta b) apakšpunktā minētais nosūtītājs.

3. Jūras kuģu operatori un kapteiņi nodrošina, ka konteineri, kuros ir plastmasas granulas, ir novietoti zem klāja, kad vien tas ir praktiski iespējams, vai iekšpusē zem nojumēm uz atklāta klāja. Abos gadījumos šādi konteineri ir nostiprināti tā, lai līdz minimumam samazinātu jūras vides apdraudējumu, nemazinot jūras kuģa un uz tā klāja esošo personu drošumu.

13. pants

Atbilstības verifikācija un ziņošana

1. Kompetentās iestādes verificē, vai ekonomikas operatori, ES pārvadātāji, trešo valstu pārvadātāji un pilnvarotie pārstāvji, jūras kuģu nosūtītāji un operatori, aģenti un kapteiņi ir izpildījuši šajā regulā noteiktos pienākumus, attiecīgā gadījumā ņemot vērā informāciju, kas sniegta atbilstības pašdeklarācijās, kuras minētas 5. panta 1. un 2. punktā, un ko apkopojuši sertificētāji un kompetentās iestādes saskaņā ar 6. panta 6. punktu un 7. panta 1. punktu saskaņā ar atbrīvojumiem, kas piešķirti, ievērojot 8. pantu. Kompetentās iestādes, ievērojot uz risku balstītu pieeju, veic vides inspekcijas, tostarp bez iepriekšēja brīdinājuma, un citus verifikācijas pasākumus.

2. Līdz 2030. gada 1. janvārim un pēc tam ik pēc trijiem gadiem dalībvalstis Komisijai iesniedz ziņojumu, kurā ietverta kvalitatīva un kvantitatīva informācija par šīs regulas īstenošanu iepriekšējos trijos secīgos kalendārajos gados. Informācijā ietver šādus datus:

a) ekonomikas operatoru skaits sadalījumā pa uzņēmumu lielumu grupām saskaņā ar Komisijas Ieteikumu 2003/361/EK un pa saimniecisko darbību veidiem, to iekārtu skaits, kā arī ES pārvadātāju un trešo valstu pārvadātāju skaits, un transportlīdzekļu skaits, ko minētie pārvadātāji izmantojuši plastmasas granulu pārvadāšanai;

b) to riska pārvaldības plānu skaits un pašdeklarāciju skaits, kas paziņotas, attiecīgi, ievērojot 5. panta 1. un 2. punktu, to sertifikātu skaits, kas paziņoti, ievērojot 6. panta 6. punktu, un to ekonomikas operatoru skaits, kas ir reģistrēti *EMAS* vai ir īstenojuši VPS, izpildot 8. panta 2. punkta nosacījumus;

c) to atļauju skaits, kas piešķirtas, ievērojot 7. panta nosacījumus; un

d) saskaņā ar šā panta 1. punktu veikto vides inspekciju un citu verifikācijas pasākumu skaits un rezultāti, kā arī saskaņā ar 14. panta 1. punktu paziņoto incidentu un avāriju skaits un pasākumi, kas veikti šajā regulā noteikto pienākumu neizpildes gadījumā.

3. Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka šā panta 2. punktā minēto ziņojumu formātu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 24. panta 2. punktā.

4. Ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc 2. punktā minētā ziņošanas datuma, pamatojoties uz datiem, kas iesniegti, ievērojot minēto punktu, Komisija publisko Savienības mēroga pārskatu par šīs regulas piemērošanu.

14. pants

Incidenti un avārijas

1. Neskarot Direktīvu 2004/35/EK, ja ir noticis incidents vai avārija, kas rada zudumus, kuri ietekmē cilvēka veselību vai vidi, ekonomikas operatori, ES pārvadātāji un trešo valstu pārvadātāji rīkojas šādi:

a) attiecīgā gadījumā nekavējoties informē neatliekamās palīdzības dienestus;

b) nekavējoties veic visus iespējamos pasākumus, kas nepieciešami, lai līdz minimumam samazinātu cilvēka veselībai vai videi radītās sekas;

c) nekavējoties un ne vēlāk kā 30 dienas pēc incidenta vai avārijas, kas rada zudumus, kuri ietekmē cilvēka veselību vai vidi, kompetentajām iestādēm, kuru teritorijā incidents vai avārija notikusi, sniedz šādu informāciju:

i) aplēstie zudumu daudzumi;

ii) zudumu cēloņi; un

iii) pasākumi, kas veikti, ievērojot b) apakšpunktu; un

d) veic pasākumus, lai novērstu turpmākus incidentus vai avārijas.

2. Kompetentā iestāde, kuras teritorijā incidents vai avārija notikusi, vajadzības gadījumā pieprasa, lai ekonomikas operatori, ES pārvadātāji un trešo valstu pārvadātāji veiktu pienācīgus papildu pasākumus, kas nepieciešami, lai līdz minimumam samazinātu cilvēka veselībai vai videi radītās sekas un novērstu turpmākus incidentus vai avārijas, tostarp, rīkojot īpašu apmācību.

3. Ja ir noticis incidents vai avārija, kas ietekmē cilvēka veselību vai vidi citā dalībvalstī, kompetentā iestāde, kuras teritorijā incidents vai avārija notikusi, nekavējoties informē šīs citas dalībvalsts kompetento iestādi.

15. pants

Neatbilstība

1. Šajā regulā paredzēto noteikumu pārkāpuma gadījumā ekonomikas operatori, ES pārvadātāji, trešo valstu pārvadātāji un attiecīgā gadījumā pilnvarotie pārstāvji nekavējoties:

a) informē kompetento iestādi;

b) veic pasākumus, kas nepieciešami, lai iespējami īsākā laikā atbilstību atjaunotu; un

c) izpilda visus papildu pasākumus, ko kompetentā iestāde noteikusi kā nepieciešamus atbilstības atjaunošanai.

2. Ja šajā regulā paredzēto noteikumu pārkāpums rada tūlītēju apdraudējumu cilvēka veselībai vai draud izraisīt tūlītēju būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, kompetentā iestāde iekārtas darbību vai daļu tās darbības aptur un imobilizē autotransporta līdzekļus, dzelzceļa vagonus vai iekšzemes ūdensceļu kuģus vai nepieļauj to kustību, līdz atbilstība tiek atjaunota saskaņā ar 1. punkta b) un c) apakšpunktu, vai gadījumā, ja minētais noteikumu pārkāpums rada ievērojamu zudumu, kompetentā iestāde var veikt minētās darbības.

16. pants

Kompetento iestāžu norīkošana un pilnvaras

1. Dalībvalstis norīko vienu vai vairākas kompetentās iestādes šīs regulas piemērošanai un izpildes panākšanai. Dalībvalstis tūlīt pēc 2025. gada 16. decembra paziņo Komisijai kompetento iestāžu nosaukumus, adreses un kontaktinformāciju un arī informē to par jebkādām turpmākām izmaiņām šajā informācijā.

2. Dalībvalstis savām kompetentajām iestādēm piešķir inspekcijas un izpildes panākšanas pilnvaras, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai.

3. Kompetento iestāžu pilnvaras, kā minēts 2. punktā, ietver vismaz:

a) pilnvaras piekļūt visiem attiecīgajiem dokumentiem, datiem vai informācijai, kas saistīta ar šīs regulas pārkāpumu, neatkarīgi no veida vai formāta un neatkarīgi no datu nesēja vai glabāšanas vietas, un pilnvaras izgatavot vai iegūt to kopijas;

b) pilnvaras pieprasīt, lai jebkura fiziska vai juridiska persona sniegtu jebkādu attiecīgu informāciju, datus vai dokumentus jebkādā formā vai formātā un neatkarīgi no datu nesēja vai glabāšanas vietas, lai noteiktu, vai ir noticis vai notiek šīs regulas pārkāpums, un sīkāku informāciju par šādu pārkāpumu;

c) pilnvaras pēc savas iniciatīvas sākt inspekciju, kas nepieciešama, lai izbeigtu vai novērstu šīs regulas pārkāpumus; un

d) pilnvaras piekļūt iekārtām.

4. Kompetentās iestādes savu vides inspekciju un citu verifikācijas pasākumu vajadzībām par pierādījumu var izmantot jebkādu informāciju, dokumentus, konstatējumus, paziņojumus vai ziņas neatkarīgi no to formāta un datu nesēja, kurā tos glabā.

5. Ja dalībvalsts teritorijā ir vairāk nekā viena kompetentā iestāde, dalībvalsts nodrošina, ka ir ieviesti pienācīgi saziņas un koordinācijas mehānismi.

17. pants

Informācija un palīdzība atbilstības nodrošināšanai

1. Līdz 2026. gada 17. decembrim Komisija, apspriežoties ar ekonomikas operatoru pārstāvjiem, pārvadātājiem un sertificētājiem, tostarp mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un attiecīgām vides nevalstiskām organizācijām, un sadarbībā ar kompetentajām iestādēm izstrādā un publisko, tostarp ar interneta starpniecību, viegli atrodamā tīmekļa vietnē, bez maksas un atļaujot piekļuvi ne tikai reģistrētiem lietotājiem, izpratnes veicināšanas un mācību materiālus par šajā regulā noteikto pienākumu pienācīgu izpildi. Vajadzības gadījumā Komisija apspriežas arī ar pilnvarotajiem pārstāvjiem, nosūtītājiem un jūras kuģu operatoriem, aģentiem un kapteiņiem.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka ekonomikas operatoriem, ES pārvadātājiem un trešo valstu pārvadātājiem, pilnvarotajiem pārstāvjiem, nosūtītājiem un jūras kuģu operatoriem, aģentiem un kapteiņiem ir piekļuve informācijai par atbilstību šai regulai un ka tie, jo īpaši mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi, šajā sakarā saņem palīdzību.

Neskarot piemērojamos valsts atbalsta noteikumus, pirmajā daļā minēto palīdzību jo īpaši var sniegt kā:

a) finansiālu atbalstu, tostarp mazo uzņēmumu sertifikācijas nolūkos;

b) piekļuvi finansējumam;

c) specializētu vadības un personāla apmācību; un

d) organizatorisku un tehnisku palīdzību.

3. Dalībvalstis veicina tādu apmācības programmu izstrādi, kurās sertificētāju darbinieki var iegūt kvalifikāciju.

18. pants

Standarti

1. Lai izpildītu 5. panta 6. punkta b) apakšpunktā minēto pienākumu, saskaņotajos standartos izstrādā zudumu daudzumu aplēšanas metodiku saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012.

2. Komisija pieprasījumu izstrādāt saskaņotos standartus iesniedz vienai vai vairākām Eiropas standartizācijas organizācijām līdz 2026. gada 17. decembrim.

3. Ja neviena Eiropas standartizācijas organizācija nepieņem pieprasījumu izstrādāt saskaņotu standartu vai ja Komisija uzskata, ka ierosinātais standarts neatbilst prasībām, kuras ar to paredzēts aptvert, Komisija šā panta 1. punktā minēto metodiku nosaka ar īstenošanas aktu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 24. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

19. pants

Sūdzību izskatīšana un iespēja vērsties tiesā

1. Fiziskām vai juridiskām personām, kuras saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pietiekami ieinteresētas, vai personām, kas uzskata, ka to tiesības ir aizskartas, ir tiesības iesniegt pamatotas sūdzības kompetentajām iestādēm, ja tās, atsaucoties uz objektīviem apstākļiem, uzskata, ka ekonomikas operators, ES pārvadātājs, trešās valsts pārvadātājs vai nosūtītājs, vai jūras kuģa operators, aģents vai kapteinis neievēro šo regulu.

Piemērojot šā punkta pirmo daļu, uzskata, ka nevalstiskās struktūras vai organizācijas, kas veicina cilvēka veselības vai vides aizsardzību vai kas veicina patērētāju aizsardzību un atbilst visām valsts tiesību aktu prasībām, ir pietiekami ieinteresētas.

2. Kompetentās iestādes izvērtē pamatotas sūdzības, kā minēts šā panta 1. punktā, un attiecīgā gadījumā veic nepieciešamos pasākumus, lai verificētu šādas sūdzības, tostarp inspicē un uzklausa attiecīgo personu vai organizāciju. Ja tiek konstatēts, ka sūdzība ir pietiekami pamatota, kompetentās iestādes veic vajadzīgos pasākumus saskaņā ar 5. panta 3. punktu, 14. panta 2. punktu un 15. panta 2. punktu.

3. Kompetentās iestādes 1. punktā minētās personas, kas iesniegušas sūdzību, pēc iespējas drīz informē par savu lēmumu prasību apmierināt vai to noraidīt, un norāda savus apsvērumus.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētajai personai ir iespēja vērsties tiesā vai citā neatkarīgā un objektīvā publiskā struktūrā, kas ir kompetenta pārskatīt kompetentās iestādes lēmumu, darbību vai bezdarbības procesuālo un materiālo likumību saskaņā ar šo regulu, neskarot nekādus valsts tiesību aktu noteikumus, kas paredz, ka pirms vēršanās tiesā ir jāizmanto visas administratīvās pārskatīšanas procedūras. Minētās pārskatīšanas procedūras ir taisnīgas, vienlīdzīgas, savlaicīgas un nav pārmērīgi dārgas, un tās paredz pienācīgus un iedarbīgus tiesiskās aizsardzības mehānismus, tostarp attiecīgā gadījumā pienākumrīkojumus.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka sabiedrībai ir pieejama praktiska informācija par šajā pantā minētajām iespējām izmantot administratīvās izskatīšanas procedūras un izskatīšanu tiesā.

20. pants

Sodi

1. Neskarot pienākumus, kas dalībvalstīm noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2024/1203 ([22]), dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, kurus piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētie sodi ir efektīvi, samērīgi un atturoši.

2. Šā panta 1. punktā minētie sodi ietver administratīvus naudas sodus, kas pārkāpuma izdarītājiem faktiski atņem ekonomiskos ieguvumus, kuri gūti no to izdarītajiem pārkāpumiem.

3. Attiecībā uz vissmagākajiem pārkāpumiem, ko izdarījusi juridiska persona, 2. punktā minēto administratīvo naudas sodu maksimālais apmērs ir vismaz 3 % no tās gada apgrozījuma Savienībā tajā finanšu gadā, kas ir pirms gada, kurā šāds administratīvs naudassods ir uzlikts.

4. Dalībvalstis var arī piemērot vai kā alternatīvu piemērot krimināLsodus, ar noteikumu, ka šāds sods ir tikpat iedarbīgs, samērīgs un atturošs kā šajā pantā minētie administratīvie naudas sodi.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz sodiem, kas noteikti, ievērojot šo pantu, attiecīgā gadījumā ir pienācīgi ņemti vērā šādi aspekti:

a) pārkāpuma veids, smagums un apmērs;

b) pārkāpuma skartie iedzīvotāji vai vide, ņemot vērā pārkāpuma ietekmi uz mērķi panākt augstu cilvēka veselības un vides aizsardzības līmeni;

c) tas, vai pārkāpums ir izdarīts atkārtoti vai arī tam ir vienreizējs raksturs.

6. Dalībvalstis 1. punktā minētos noteikumus un pasākumus bez nepamatotas kavēšanās dara zināmus Komisijai un paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.

([22]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1203 (2024. gada 11. aprīlis), kas paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un aizstāj Direktīvas 2008/99/EK un 2009/123/EK (OV L, 2024/1203, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj).

21. pants

Kompensācija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad šīs regulas pārkāpuma dēļ ir nodarīts kaitējums cilvēka veselībai, skartajām personām ir tiesības no fiziskām vai juridiskām personām, kas atbildīgas par pārkāpumu, par šo kaitējumu pieprasīt un saņemt kompensāciju.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts noteikumi un procedūras, kas attiecas uz kompensācijas prasībām, tiek izstrādāti un piemēroti tā, lai, ievērojot 1. punktu, izmantot tiesības uz kompensāciju par pārkāpuma dēļ nodarītu kaitējumu nebūtu neiespējami vai pārmērīgi grūti.

3. Dalībvalstis var noteikt noilguma termiņus 1. punktā minēto kompensācijas prasību celšanai. Šādus termiņus nesāk skaitīt pirms brīža, kad pārkāpums beidzies un persona, kurai ir tiesības pieprasīt kompensāciju, zina vai saprātīgi var sagaidīt, ka tā zina, ka kaitējums tai ir nodarīts 1. punktā minētā pārkāpuma dēļ.

22. pants

Pielikumu grozījumi

1. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai grozītu:

a) tehniskās prasības, kas noteiktas I pielikuma 2., 3., 4. un 5. punktā;

b) III pielikuma 1., 2. un 3. punktu, lai pievienotu vai svītrotu prasības vai procedūras attiecībā uz aprīkojumu vai precizētu esošā aprīkojuma un procedūru tehniskās iezīmes; un

c) informāciju II un IV pielikumā iekļautajās veidlapās.

2. Komisija šā panta 1. punktā minētos deleģēto aktus pieņem, pamatojoties uz:

a) pieredzi, kas gūta, īstenojot 3., 5., 6., 7., 8., 13. un 14. pantu;

b) informāciju, ko ekonomikas operatori darījuši pieejamu par katru gadu aplēstajiem plastmasas granulu zudumu daudzumiem, kā paziņots, ievērojot Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikumu;

c) attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem;

d) darbības nozaru īpatnībām;

e) mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu īpašajām vajadzībām; vai

f) tehnikas un zinātnes attīstību.

23. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 22. panta 1. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2028. gada 2. janvāra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 22. panta 1. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 22. panta 1. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

24. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

25. pants

Izvērtēšana un pārskatīšana

1. Līdz 2033. gada 17. decembrim Komisija veic izvērtējumu par šīs regulas īstenošanu, ņemot vērā tās mērķus. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par izvērtējuma galvenajiem konstatējumiem. Ziņojumā iekļauj vismaz šādus elementus:

a) šīs regulas īstenošanā gūtā pieredze;

b) informācija, ko dalībvalstis sniegušas, ievērojot 13. panta 2. punktu;

c) informācija, ko ekonomikas operatori darījuši pieejamu par katru gadu aplēstajiem plastmasas granulu zudumu daudzumiem, kā paziņots, ievērojot Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikumu;

d) šīs regulas devums vispārējā mērķrādītāja – līdz 2030. gadam par 30 % samazināt piesārņojumu ar mikroplastmasu – sasniegšanā;

e) novērtējums par to, vai ir jāveic turpmāki pasākumi attiecībā uz citiem avotiem, no kuriem mikroplastmasa netīši nonāk vidē, lai sasniegtu Savienības mērķi samazināt piesārņojumu ar mikroplastmasu;

f) jaunākie dati un zinātniskie atklājumi;

g) novērtējums par jaunākajiem datiem un zinātniskajiem atklājumiem attiecībā uz plastmasas granulu ķīmisko izsekojamību un to, kāda nozīme ir unikāla ķīmiskā paraksta ieviešanai;

h) šīs regulas mijiedarbība ar attiecīgajām starptautiskajām iniciatīvām, kas pievēršas plastmasas granulu zudumiem, jo īpaši saistībā ar jūras transportu;

i) novērtējums par ietekmi, ko uz šīs regulas īstenošanu atstāj ekonomikas operatoru, kuri veic darbības ar plastmasas granulām, kas nesasniedz noteiktas robežvērtības, izslēgšana no konkrētiem pienākumiem saskaņā ar šo regulu, un par to, kāda nozīme ir robežvērtības noteikšanai pārvadātājiem;

j) novērtējums par to, kā atbrīvojumi, kas piešķirti, ievērojot 7. pantu, ir ietekmējuši mērķa novērst izbirumus un zudumus sasniegšanu;

k) novērtējums par to, kā pārvadātāji, jo īpaši trešo valstu pārvadātāji, ievēro šajā regulā noteiktos pienākumus;

l) novērtējums par 10. pantā minēto dažādo informācijas sniegšanas līdzekļu relatīvo efektivitāti.

2. Attiecīgā gadījumā kopā ar ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz tiesību akta priekšlikumu.

3. Ja Starptautiskā Jūrniecības organizācija (SJO) pieņem pasākumus ar mērķi droši pārvadāt plastmasas granulas ar kuģiem un novērst jūras piesārņojumu, ko rada ar kuģiem pārvadātas plastmasas granulas, Komisija novērtē šos pasākumus, tostarp vajadzību nodrošināt saskaņotību ar minētajiem pasākumiem, un attiecīgā gadījumā pieņem tiesību akta priekšlikumu.

26. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2027. gada 17. decembra. Tomēr 3. panta 1. punktu, 5. panta 6. punkta otro daļu, 16. pantu, 17. panta 1. punktu un 18. panta 2. un 3. punktu piemēro no 2025. gada 16. decembra.

Atkāpjoties no šā panta otrās daļas, 1. panta 2. punkta d) apakšpunktu, 12. pantu, 13. panta 1. punktu, 17. panta 2. un 3. punktu un 19. pantu, ciktāl tas attiecas uz nosūtītājiem un jūras kuģu operatoriem, aģentiem un kapteiņiem, piemēro no 2028. gada 17. decembra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2025. gada 12. novembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētāja*
R. METSOLA	M. BJERRE

I PIELIKUMS

RISKA PĀRVALDĪBAS PLĀNS IEKĀRTĀM

1. Riska pārvaldības plānā, kas minēts 5. panta 1. punktā, ir šādi elementi:

   a) objekta plāns;

   b) plastmasas granulu daudzums tonnās, ar ko gada laikā ir veiktas darbības;

   c) ziņas par vietām iekārtas robežās, kur var rasties izbirumi; norāda augsta un zema riska vietas;

   d) ziņas par vietām iekārtas robežās, kur var rasties zudumi, un vietas tuvākajā apkārtnē, kuras zudumi var ietekmēt; abos gadījumos norāda augsta un zema riska vietas;

   e) darbību veikšanas operācijas, kuru laikā var rasties granulu izbirumi un zudumi; norāda augsta un zema riska operācijas;

   f) gada aplēse par izbirumu daudzumu apzinātajās vietās un par zudumu daudzumu no minētajām vietām;

   g) to darbību saraksts, kuru veikšanas laikā varētu rasties plastmasas granulu izbirumi vai zudumi un attiecībā uz kurām iekārtai varētu būt pilnvaras veikt kontroli, tostarp darbības, kurās iesaistīti piegādātāji, (apakš)uzņēmēji un ārpusobjekta glabāšanas kompleksi;

   h) tāda darbinieka konkrēta darba uzdevuma apraksts, kurš ir atbildīgs par izbirumu un zudumu reģistrēšanu, izmeklēšanu un turpmākiem pasākumiem, tostarp ziņošanu kompetentajām iestādēm, kā noteikts 5. panta 6. punktā un 14. panta 1. punktā;

   i) tāda uzstādītā iepakojuma un aprīkojuma apraksts, kas paredzēts izbirumu un zudumu novēršanai, ierobežošanai un savākšanai; un

   j) to procedūru apraksts, kas paredzētas izbirumu un zudumu novēršanai, ierobežošanai un savākšanai.

2. Attiecībā uz 1. punkta i) apakšpunktu iepakojums un aprīkojums, kas paredzēts izbirumu un zudumu novēršanai, ierobežošanai un savākšanai, ir atbilstošs iekārtas veidam un lielumam un samērīgs ar to un ietver:

   a) prevencijai: tādu iekārtu gadījumā, kurās notiek iepakošana, iepakojumu, kas ir pietiekami izturīgs, lai izturētu triecienus, slodzes un laika apstākļus, kas parasti rodas pārvadāšanas laikā. Izmantotā iepakojuma materiāla izturība un iepakojuma konstrukcija ir piemērota iepakojuma tilpumam un paredzētajai izmantošanai. Iepakojums ir necaurlaidīgs vai aprīkots ar piemērotu ieliktni, droši veidots un noslēgts tā, lai novērstu jebkādus satura zudumus, kas varētu rasties parastos pārvadāšanas apstākļos vibrācijas vai paātrinošā spēka iedarbības dēļ;

   b) ierobežošanai: augsta riska izbirumu vietās – savācējierīces (piemēram, izbirumu savācējpaplātes un zemē ieraktas aizturēšanas tvertnes ar tērauda režģi), kas izvietotas, lai nodrošinātu, ka izbirumus uz grīdas var viegli ierobežot un savākt, un plastmasas granulas aizturošus kanalizācijas lūku vākus vai piemērotas alternatīvas pazemes drenāžas sistēmu aizsardzībai;

   c) savākšanai: izbirumu un zudumu vietās – putekļsūcējus ar pietiekamu kapacitāti lietošanai iekštelpās un ārā, pietiekamus tīrīšanas instrumentus (piemēram, slotas, liekšķeres un birstes, spaiņus, līmlentes) un atkritumu tvertnes savāktajām plastmasas granulām, un tukšus maisus.

3. Attiecībā uz 1. punkta j) apakšpunktu procedūras, kas paredzētas izbirumu un zudumu novēršanai, ierobežošanai un savākšanai, ir atbilstošas un samērīgas ar iekārtas veidu un lielumu, un tās ietver šādas darbības:

   a) informēt trešās personas, kuras piekļūst iekārtai, lai iekrautu, izkrautu plastmasas granulas vai veiktu citādas darbības ar tām, par attiecīgajām izbirumu un zudumu novēršanas, ierobežošanas un savākšanas procedūrām;

b) veikt darbības ar plastmasas granulu iepakojumu tā, lai novērstu iepakojuma caurduršanu; vietās, kurās ir augsts izbiruma risks, nodrošināt regulāru savācējierīču un glabāšanas kompleksu, kā arī iepakojuma un konteineru inspicēšanu, tīrīšanu un apkopi; ja iepakojums un konteineri ir cauri vai no tiem birst, nodrošināt, lai tie turpmāk netiktu izmantoti;

c) pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā darbības beigās, ierobežot izbirumus un tos savākt;

d) nodrošināt, ka, atstājot iekārtu, uz autotransporta līdzekļa, dzelzceļa vagona vai iekšzemes ūdensceļu kuģa ārpuses nav plastmasas granulu un, atstājot iekraušanas vai izkraušanas vietu, autotransporta līdzekļu un dzelzceļa vagonu iekraušanas un izkraušanas rampas ir slēgtas.

4. Papildus 2. punktam un pamatojoties uz iekārtas veidu un lielumu, kā arī tās darbību mērogu, ekonomikas operatori apsver iespēju riska pārvaldības plānā iekļaut vismaz šāda aprīkojuma aprakstu:

a) prevencijai: iekārtām, kurās veic iepakošanu – iepakojums, kas ir noturīgs pret noārdīšanos ūdensvidē; vakuuma blīves šļūtenēm un cauruļvadu sistēmās; aizsargpārsegi autoiekrāvējiem, hidrauliskajam aprīkojumam vai citam iekraušanas un izkraušanas aprīkojumam, lai novērstu iepakojuma pārduršanu; drošu savienojumu punktu izveides aprīkojums ar sekundārajām barjerām; iekraušanas sistēmas, kas projektētas tā, lai nodrošinātu, ka konveijera līnijas pēc iekraušanas un izkraušanas var pilnīgi iztukšot; noslēgti konteineri vai ārēji silosi granulu uzglabāšanai; aizsardzība, lai novērstu silosu pārpildīšanu; automatizētas granulu transportēšanas sistēmas; plastmasas granulu putekļu ekstrakcijas aprīkojums ar piemērotiem plastmasas granulu putekļu filtriem vai savācējierīcēm; plastmasas granulu konteineru vai silosu tīrīšanai – skalošanas ūdenim un gaisa attīrīšanai paredzētu filtru vai savācējierīču izmantošana;

b) ierobežošanai: sekundāras savācējierīces, kas novietotas starp vietām, kur veic darbības ar plastmasas granulām, un iekārtas robežām, ap iekārtu un savienojuma vietās, kur notiek plastmasas granulu pārvietošana; kanalizācijas lūku vāki ar sietu, kura acs izmērs attiecīgā gadījumā ir mazāks par vismazākajām plastmasas granulām, ar ko objektā tiek veiktas darbības, uz visām grīdas notekām iekštelpās un notekām uz ārējām virsmām (piemēram, betona cokoliem, asfaltētiem ceļiem un bruģētiem celiņiem); nokrišņu ūdens novadīšanas vai filtrēšanas sistēmas saprātīgi paredzamām plūdu vai vētru situācijām; notekūdeņu attīrīšanas sistēmas; slēgti konteineri izbirušām plastmasas granulām un tukšajam iepakojumam; zonas bojāta iepakojuma labošanai vai apstrādei; tāda grīda vai pagrīde iekraušanas un izkraušanas vietās, kas netraucē izbirumu savākšanu;

c) savākšanai: rūpnieciskie putekļsūcēji; atgūtām plastmasas granulām īpaši paredzēti konteineri, kas ir segti, marķēti un nostiprināti tā, lai novērstu tālākus izbirumus un zudumus, tostarp konteineri plastmasas granulām, kas tiek atrastas iekārtas tuvākajā apkārtnē; izturīgi savākšanas maisi.

5. Papildus 3. punktam un pamatojoties uz iekārtas veidu un lielumu, kā arī tās darbību mērogu, ekonomikas operatori apsver iespēju riska pārvaldības plānā iekļaut vismaz šādu procedūru aprakstu:

a) prevencijai: konkrētā iepakojumā pārvadājamo plastmasas granulu daudzumu ierobežojumi; izbirumu savācējpaplāšu izmantošana pārvietošanas punktos un iekraušanas un izkraušanas laikā; skaidri protokoli, kā konteineri atverami, piekraujami, aizverami un noslēdzami iekraušanas sākumā un beigās; preventīvo procedūru rezultativitātes fiziska testēšana un monitorings; saņemšanas un izbraukšanas procedūras ES pārvadātājiem un trešo valstu pārvadātājiem; plastmasas granulu putekļu novēršanas procedūras un pasākumi;

b) ierobežošanai: kanalizācijas lūku vāku, nokrišņu ūdens novadīšanas vai filtrēšanas sistēmu regulāra inspicēšana, tīrīšana un apkope; no objekta izbraucošu vai tajā iebraucošu transportlīdzekļu, ūdeņu izvades kompleksu un attiecīgā gadījumā publiskās vietās esoša kompleksa perimetra nožogojuma regulāra inspicēšana un tīrīšana; caura iepakojuma vai konteineru tūlītēja nomaiņa vai labošana; notekūdeņu attīrīšanas sistēmas apkope;

c) savākšanai: kad izbirušās plastmasas granulas ir savāktas, ja iespējams, tās atkalizmanto kā izejvielu, lai samazinātu izšķērdēšanu; ja izbirušās plastmasas granulas par izejvielu atkalizmantot nevar, tās savāc un likvidē saskaņā ar atkritumu jomas tiesību aktiem.

6. Ekonomikas operatori, kas ir vidējie vai lieli uzņēmumi un ekspluatē iekārtas, kurās iepriekšējā kalendārajā gadā veiktas darbības ar plastmasas granulām tādā daudzumā, kas ir vienāds ar 1 500 tonnu robežvērtību vai to pārsniedz, savā riska pārvaldības plānā iekļauj arī šādus elementus:

   a) elementi, kas vismaz reizi gadā būtu jāizskata oficiālās vadības sanāksmēs, tostarp aplēstie zudumu daudzumi, ja tādi ir, un to iemesli; preventīvais, mazināšanas un savākšanas aprīkojums un ieviestās procedūras un to rezultativitāte;

   b) uz darbinieku darba uzdevumiem un pienākumiem balstīta izpratnes veidošanas un apmācību programma par prevenciju, ierobežošanu un savākšanu, aprīkojuma uzstādīšanu, izmantošanu un apkopi, procedūru izpildi, kā arī plastmasas granulu zudumu monitoringu un ziņošanu par tiem;

   c) procedūras, kas nepieciešamas, lai autovadītājus, piegādātājus un apakšuzņēmējus informētu par attiecīgajām izbirumu un zudumu novēršanas, ierobežošanas un savākšanas procedūrām.

II PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS PAŠDEKLARĀCIJAS VEIDLAPA

. . . . . .

(ekonomikas operatora vārds, uzvārds / nosaukums un adrese)

pilnībā uz savu atbildību paziņo, ka ar plastmasas granulām veiktās darbības iekārtā, kura atrodas …… (adrese), ar reģistrācijas numuru (ja tāds ir) ……, atbilst visām prasībām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2025/2365 (2025. gada 12. novembris) par plastmasas granulu zudumu novēršanu nolūkā samazināt piesārņotību ar mikroplastmasu.

Parakstot šo deklarāciju, es apliecinu, ka ir veikti pasākumi, kas noteikti pievienotajā riska novērtējumā, kurš veikts …… (datums).

……, 20… gada …

Paraksts

III PIELIKUMS

DARBĪBAS, KAS JĀVEIC ES PĀRVADĀTĀJIEM UN TREŠO VALSTU PĀRVADĀTĀJIEM

ES pārvadātājiem un trešo valstu pārvadātājiem jāveic šādas darbības un jāievieš šāds aprīkojums:

1) prevencijai: iekraušanas un izkraušanas laikā un pēc tās pārliecinās, ka pirms iekārtas atstāšanas plastmasas granulas ir pienācīgi noņemtas no transportlīdzekļu un konteineru ārpuses un ka iekārtas atstāšanas brīdī transportlīdzekļu iekraušanas un izkraušanas rampas ir slēgtas; sniedz skaidru informāciju par drošas izvietošanas prasībām; pirms brauciena vizuāli pārbauda plastmasas granulu iepakojuma integritāti; nodrošina, ka, piemēram, autoiekrāvējiem / hidrauliskajam aprīkojumam tiek izmantoti aizsargpārsegi, lai novērstu iepakojuma pārduršanu; novērš jebkādu izbiršanu pārvadājuma laikā, piemēram, izmantojot tehniski piemērotus transportlīdzekļus un konteinerus, kas vajadzības gadījumā ir pienācīgi noslēgti; lai līdz minimumam ierobežotu izbirušo plastmasas granulu zudumu, kravas nodalījumus, konteinerus un piekabes regulāri tīra; vizuāli pārbauda kravas nodalījumu, konteineru un piekabju atveres un integritāti, lai ierobežotu un līdz minimumam samazinātu plastmasas granulu zudumus pirms brauciena un, ciktāl iespējams, brauciena laikā, tostarp multimodālos terminālos, dzelzceļa terminālos, iekšzemes ostās un jūras ostās;

2) ierobežošanai un savākšanai: ja iespējams, pārvadāšanas laikā bojāto iepakojumu salabo un atlikušās plastmasas granulas ierobežo kravas nodalījumā; izbirušās plastmasas granulas savāc slēgtos konteineros vai maisos pienācīgai aizvākšanai; ja plastmasas granulas pārvadā beztaras kravas tvertnēs, silosa apakšējo lūku / konusu atver tikai pēc iebraukšanas tīrīšanas sekcijā; konteinera ieliktni nomaina tikai piemērotās un publiski nepieejamās vietās, kurās jebkādus izbirumus var ierobežot; par zudumu paziņo attiecīgajām iestādēm, piemēram, starptautiskām un valsts ārkārtas situāciju vai vides iestādēm, dalībvalstī, kurā zudums ir noticis;

3) aprīkojums uz borta: vismaz viena pārnēsājama apgaismes ierīce, rokas darbarīki (piemēram, slotas, liekšķeres un birstes, spaiņi, līmlentes u. c.); slēgti savākšanas konteineri / izturīgi savākšanas maisi.

IV PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS SERTIFIKĀTA VEIDLAPA

. . . . . (vārds, uzvārds)

ar reģistrācijas numuru ……,

akreditēts(-a) darbības jomai …… (*NACE* kods),

verificējis(-usi) ekonomikas operatora …… (vārds, uzvārds / nosaukums) iekārtu, kas atrodas ……, ar reģistrācijas numuru (ja tāds ir) ……,

paziņo, ka iekārta atbilst visām prasībām, kuras noteiktas I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2025/2365 (2025. gada 12. novembris) par plastmasas granulu zudumu novēršanu nolūkā samazināt piesārņotību ar mikroplastmasu.

Parakstot šo deklarāciju, es apliecinu, ka:

— verifikācija ir veikta, ievērojot Regulas (ES) 2025/2365 prasības, tostarp izlases veida pārbaudes, kas veiktas … (datumi),

— verifikācijas iznākums apliecina, ka nav nekādu liecību par neatbilstību Regulas (ES) 2025/2365 prasībām.

……, 20… gada …

Paraksts un zīmogs vai digitālais paraksts

V PIELIKUMS

SASKAŅĀ AR 10. PANTU SNIEDZAMA INFORMĀCIJA

Kaitīgs videi – izvairīties no zudumiem